

MTÜ Eesti Liikluskindlustuse Fond

Majandusaasta aruanne 2008

Ärinimi	MTÜ Eesti Liikluskindlustuse Fond
Registrikood	80206477
Aadress	Mustamäe tee 44, 10621 Tallinn
Telefon	6 671 800
Faks	6 671 801
Elektronpost	lkf@lkf.ee
Interneti kodulehekülg	www.lkf.ee
Majandusaasta algus	1. jaanuar
Majandusaasta lõpp	31. detsember
Juhatuse esimees	Kristjan Niinemaa

Aruandele on lisatud sõltumatu audiitori aruanne.

Sisukord

Tegevusaruanne.....	2
Üldandmed.....	2
Majandustulemused.....	2
Organisatsioon ja juhtimine.....	3
Põhilised märksõnad aastaks 2009.....	3
Olulisemad finantsnäitajad.....	5
Raamatupidamise aastaaruanne.....	6
Juhatuse deklaratsioon.....	6
Bilanss.....	7
Tulude ja kulude aruanne.....	8
Rahavoogude aruanne.....	9
Netovara muutuste aruanne.....	10
Raamatupidamise aastaaruande lisad.....	11
Lisa 1. Ülevaade olulisematest arvestuspõhimõtetest.....	11
Lisa 2. Juhtkonna hinnangud, mida on raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud.....	25
Lisa 3. Riskid ja nende juhtimine.....	26
Lisa 4. Raha ja raha ekvivalendid.....	33
Lisa 5. Finantsinvesteeringud.....	33
Lisa 6. Varad edasikindlustuslepingutest.....	34
Lisa 7. Nõuded kindlustustegevusest ja muud nõuded.....	34
Lisa 8. Immateriaalne põhivara.....	36
Lisa 9. Materiaalne põhivara.....	36
Lisa 10. Muud finantskohustused.....	37
Lisa 11. Kohustused kindlustustegevusest.....	38
Lisa 12. Kohustuste ja varade piisavuse test.....	38
Lisa 13. Muud tulud.....	40
Lisa 14. Kulud tegevusliikide lõikes.....	41
Lisa 15. Kulud kululiikide lõikes.....	41
Lisa 16. Neto esinenud kahjunõuded.....	41
Lisa 17. Kahjude kujunemine.....	42
Lisa 18. Rendilepingud.....	43
Lisa 19. Tehingud seotud osapooltega.....	43
Lisa 20. Tingimuslikud kohustused.....	45
Lisa 21. Edasikindlustuse puulipidajana tegutsemisest tulenevad arveldused.....	45
Lisa 22. WinCABASE litsentsileping.....	46
Sõltumatu audiitori aruanne.....	47
MTÜ Eesti Liikluskindlustuse Fondi müügitulust vastavalt EMTAK 2008-le.....	48

Tegevusaruanne

Üldandmed

Mittetulundusühing Eesti Liikluskindlustuse Fond (edaspidi Fond) on liikluskindlustuse süsteemi toimimist toetavaid teenuseid osutav organisatsioon. Fondi asutasid kindlustusandjad vastavalt liikluskindlustuse seadusele, ühing registreeriti 29. juunil 2004 aastal ja on 1992. aastal asutatud samanimelise avalik - õigusliku isiku õigusjärglane. Fond on registreeritud ja tegutseb Eestis.

Fond on liikluskindlustuse garantiifond liikluskindlustuse seaduse mõistes. Selles sätestatud raames hüvitab garantiifond kahjusid, mis on tekitatud kindlustamata ja tundmatuks jäänud sõidukite poolt, haldab liikluskindlustuse infosüsteemi, täidab kompensatsiooniorgani ja teabekeskuse funktsioone, on piirikindlustuse kindlustusandjaks ja Rohelise Kaardi süsteemi rahvuslikuks bürooks, korraldab kahjuennetustegevust ja kindlustusvaidluste lahendamist. Fond kogub ja säilitab vahendeid juhuks, kui kannatanutel ei ole võimalik saada hüvitist kindlustusandja maksevõimetuse tõttu.

Majandustulemused

Fondi 2008. aasta puhaskasumiks kujunes 9,1 miljonit krooni. Eelmise aasta puhaskasum oli 2,2 miljonit krooni. Fondi bilansimaht aruandeperioodi lõpus oli 255,74 (2007: 235,6) miljonit krooni, mille hulgas netovara suurus oli 130,1 (2007: 121,0) miljonit krooni. Varade kasv tuli investeringutest tehnoloogiasse - normeerimistarkvara (17,2 miljonit krooni) ja liikluskindlustuse infosüsteem (2,3 miljonit krooni).

Põhiliste tegevusvaldkondade panus kasumi kujunemisel oli järgnev: piirikindlustus 0,5 (2007: 2,2) miljonit krooni, investeringud 11,5 (2007: 7,5) miljonit krooni, edasikindlustus 0,8 (2007: 3,2) miljonit krooni ning nn garantiifondi tegevused miinus 3,6 (2007: miinus 10,9) miljonit krooni. Fondi liikmemaksude suurus oli 19,8 (2007: 17,8) miljonit krooni.

Investeringute tootlus aasta algusest on 5,93% aasta baasil. Finantsinvesteringute portfelli maht on perioodi lõpus 194,8 (aasta alguses 193,6) miljonit krooni. Portfell koosneb täies ulatuses sisuliselt võlainstrumentidest ning krediiturgudel toimuv kriis on mõjutanud investeringute kvaliteeti - mõnede emitentide reitingut on alandatud. Positsioonide reitingute kaalutud keskmine on alanenud ühe astme võrra, kuid on jätkuvalt parem võrdlusbaasina kasutatavast Eesti riigi reitingust. Juhtkond ei näe otsest vajadust järsult muuta olemasolevat varade jaotust, kuna krediteeritakse ainult regiooni rahasüsteemi toimimise seisukohalt olulisi finantsasutusi.

2008. juhtumiaasta garantiifondi nõuete summa käsitluskulusid arvestamata on 8,4 (2007: 11,6) miljonit krooni, jäädes 18% võrra väiksemaks aastaeelarves prognoositust.

Liikmemaksude kroonisumma kasvas eelmise aastaga võrreldes 2 miljoni krooni võrra. Liikmemaksu baas (s.o liikmete kogutud liikluskindlustuse maksed) kasvas eelmise aastaga võrreldes 9,5% 1,18 miljardi kroonini. Fondi liikmemaksu arvestatakse kahes osas: iga liikme jaoks võrdne fikseeritud makse perioodi kohta (2007-2008a. 50,000 krooni kuus), millele lisandub kogutud liikluskindlustuse maksete alusel ühtse määra kaudu arvestatud nn mahuosa. 2008. aastal on mahuosa suuruseks 1,17% (2007: 1,1%). Aasta kokkuvõttes moodustasid liikmemaksud 1,68% turu mahust (2007: 1,65%).

Järgmisel majandusaastal jääb fikseeritud makse suurus samaks, mahuosa määr tõuseb 1,9 protsendini, millest 1,2% on ette nähtud põhitegevusega seotud väljaminekute katteks ning 0,7% on ette nähtud netovara suurendamiseks.

Fondi tegevuskulud aruandeperioodil olid 21,3 miljonit krooni, ehk 3,2% (0,7 miljonit krooni) võrra suuremad võrreldes eelmise aastaga. Aastaeelarvega planeeritud kulude summast jäi kasutamata 2,7%.

Kokku prognoositi aastaeelarves majandusaastaks null kroonist tulemit. Eelarvet on ületatud prognoositust 2,2 miljon võrra suurema investeeringutulu, juhtumiaasta 1,7 miljoni võrra väiksemate kahjunõuete ning varasemate aastate garantiifondi kindlustustehniliste eraldiste korrigeerimise (pensionieraldise vähenemine 4,5 miljoni krooni võrra) arvelt.

Organisatsioon ja juhtimine

Fondi põhikirjalised juhtimisorganid on üldkoosolek, nõukogu ja juhatus. Üldkoosolekul osalevad Fondi liikmed põhimõttel 'üks liige, üks hääl'. 2008. aasta jooksul kogunesid liikmed üldkoosolekule ühe korra: aastaaruande kinnitamiseks, audiitori valimiseks, fikseeritud liikmemaksu määra kinnitamiseks.

Fondi nõukogu

Fondi nõukogu on kuueliikmeline ja selles on esindatud kindlustusandjad, kelle ärimaht kokku peab olema vähemalt 80% kohalikust liikluskindlustuse turust. Käesoleval ajal on Fondi nõukogus esindatud kindlustusandjateks Ergo, IF, Inges, QBE, Salva ja Seesam, nende turuosa oli 2008. aastal 83 protsenti. Nõukogu liikmete tasud koos maksudega olid aruandeaastal 303 (2007: 291) tuhat krooni.

Fondi juhatus

Fondi juhatus on kolmeliikmeline. Kõigi juhatuse liikmete teenistuslepingud kehtivad 30. septembrini 2010. Teenistuslepingute alusel maksti 2008. aastal juhatusele tasu 2,269 (2007: 2,304) tuhat krooni (koos maksudega). Kompensatsiooni suurus ennetähtaegse tagasikutsumise puhul on võrdne kuue kuu tasuga.

Fondi töötajad

Peale juhatuse liikmete töötas Fondis 2008. aasta lõpu seisuga 21 töötajat (2007: 23), kelle töötasu koos maksudega oli aruandeperioodil 7,4 (2007: 7,8) miljonit krooni.

Põhilised märksõnad aastaks 2009

Järgmisel aastal on Fondi jaoks peamiseks väljakutseks kahe olulise tehnoloogiainvesteeringu, keretööde normeerimistarkvara ja liikluskindlustuse infosüsteemi ümberehitusega, seotud ülesannete lahendamine. Arenevad ka liiklusõnnetuste geoinfo analüüsi ja lepinguta sõidukite menetluse protsessid. Koostöös rahandusministeeriumiga jätkub regulatsiooni arendusprojekt, mille lõpetamine on planeeritud 2010. aastasse. Majanduskeskkonna muudatuste taustal on oluline säilitada liikluskindlustuse süsteemi krediitkvaliteet, garantiifondi roll ei piirdu selles mitte ainult kapitali säilitamisega, oluline on panustada ka analüüsi ja teavitusse.

Keretööde normeerimistarkvara

Rootsi ettevõttega Consulting AB Lennermark & Andersson sõlmiti 3. juulil 2008 keretööde normeerimistarkvara WinCAB litsentsileping. Litsentsilepingu pikkus on viis aastat ning kulud sel perioodil on 17 miljonit krooni. Projekti eesmärgiks on rakendada sõiduautode remondikalkulatsiooni standard, mille tulemusena on autoremondiettevõtetal ja kindlustusandjatel võimalik omavahelist koostööd efektiivsemaks muuta ning seeläbi omakorda parandada klienditeeninduse kvaliteeti. Fondi roll on süsteemi toimimiseks vajalike tehniliste kokkulepete ja haldustegevuste majandamine. Projekti finantseerivad tarkvara kasutavad remondiettevõtted ja kindlustusandjad, s.t liikluskindlustuse garantiifondi vahendeid selleks sisuliselt ei kasutata.

2008. aasta lõpuks oli projektiga ühinenud 8 kindlustusandjat, kelle turuosa sõidukikindlustuses kokku oli 93 %. Lepingulise või põhimõttelise nõusoleku projektiga liituda on andnud oluline osa autode maaletoomisega tegelevatest ettevõtetest. Aastal 2009 võetakse eestikeelne ning kohalikke reegleid ja turuinformatsiooni arvestav toode kasutusse. Juurutamine jätkub seejärel kindlustusandjate ja autoremondiettevõtete koostööpraktika ümberkujundamisega.

Liikluskindlustuse infosüsteemi ümberehitus

Koostöös kindlustusandjate ja tarkvaraarenduspartneritega alustati kolmandas kvartalis liikluskindlustuse infosüsteemi ümberehitust. Uus rakendus saab olema orienteeritud klientide infosüsteemide teenindamisele, senine lõppkasutajale suunatud funktsionaalsus võetakse järk-järgult käigust maha. Projekti lõpptähtaeg on 2010. aasta lõpp ning otsesteks rahalisteks väljaminekuteks on eraldatud 12 miljonit krooni.

Olulisemad finantsnäitajad

Tuhandetes kroonides, va suhtarvud 31.detsembri seisuga või aruandeperioodi kohta		
	2008	2007
Aruandeperioodi kohta		
Tulu liikmemaksust	19,853	17,812
Tulu teenitud preemiatest	1,047	3,059
Bruto kahjunõuded	1,406	7,302
Bruto kulud	-21,309	-20,647
Kahjukäsitluskulude suhe	20%	13%
Perioodi lõpu seis		
Varad kokku	238,465	234,457
Investeeringute osatähtsus varades	82%	82%
Netovara osatähtsus varades	55%	51%
Kindlustustehniliste eraldiste osatähtsus varades	44%	48%
Tulemuslikkust väljendavad näitajad		
Investeeringute tulem	11,525	7,510
Perioodi tulem	9,056	2,194
Netovaratootlus	7.2%	2.6%
Varade tootlus	3.8%	1.3%
Investeeringute tootlus	5.9%	3.9%
Turu koondnäitajad		
LK eraldised, turuosalisised (<i>kasv 6.3 %</i>)	1,191,438	1,120,999
Netovara (<i>kasv 7.5%</i>)	130,088	121,033
Nõutav omavahendite miinimum (<i>=> 10%, LKS § 67¹</i>)	10.9%	10.8%
Liikmemaksu baas (<i>kasv 9.5%</i>)	1,184,009	1,080,803
Efekttiivne liikmemaksu määr	1.68%	1.65%

Finantsnäitajate selgitused:

Bruto kahjunõuded	makstud kahjud - regress + RNE muutus
Bruto kulud	kahjukäsitluskulud + sõlmimiskulud + administratiivkulud + muud tegevuskulud
Kahjukäsitluskulude suhe	kahjukäsitluskulud / makstud kahjud- (- regress)
Netovara tootlus	tulem / perioodi keskmine netovara
Varade tootlus	tulem / perioodi keskmised varad
Investeeringute tootlus	investeeringute tulem / perioodi keskmised investeeringud.

Raamatupidamise aastaaruanne

Juhatusdeklaratsioon

Juhatus kinnitab lehekülgedel 6 kuni 46 esitatud MTÜ Eesti Liikluskindlustuse Fondi 2008. aasta raamatupidamise aruande koostamise õigsust ja täielikkust. Juhatus kinnitab:

- majandusaasta aruanne on koostatud vastavuses Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Standarditega nii nagu need on vastu võetud Euroopa Liidus;
- majandusaasta aruanne kajastab MTÜ Eesti Liikluskindlustuse Fondi finantsseisundit, majandustulemust ja rahavooge õigesti ja õiglaselt;
- kohustused kindlustuslepingutest on arvatud vastavalt kehtivale parimale praktikale ja on piisavad;
- MTÜ Eesti Liikluskindlustuse Fond on jätkuvalt tegutsev.

Kristjan Niinmaa juhatuse esimees _____ 2009

Hillar Lõhmussaar juhatuse liige _____ 2009

Andres Piirsalu juhatuse liige _____ 2009

Vastutav aktuaar kinnitab raamatupidamise aastaaruandes kajastatud kindlustustegevusest tulenevate kohustuste õigsust ja piisavust.

Enno Lelumees vastutav aktuaar _____ 2009

Bilanss

(tuhandetes kroonides)

VARA	Lisa	31.12.2008	31.12.2007 korrigeeritud
Raha- ja pangakontod	4	606	842
Finantsinvesteeringud	3;5	194,796	193,650
sh õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande		0	79,135
lunastustähtajani hoitavad		49,503	9,637
tähtajalised hoiused		145,292	104,878
Varad edasikindlustus lepingutest	6;11;17	24,605	25,356
Nõuded kindlustustegevusest ja muud nõuded	3;7;19	15,768	15,322
Immateriaalne põhivara	8	2,488	254
Materiaalne põhivara	9	202	190
VARA KOKKU		238,465	235,613

KOHUSTUSED JA NETOVARA	Lisa	31.12.2008	31.12.2007 korrigeeritud
Kohustused		108,377	114,581
Muud finantskohustused	10	2,398	2,537
Kohustused kindlustustegevusest	11;17	105,979	112,043
sh. kohustused kindlustuslepingutest		76,829	89,831
kohustused tegevusest garantiifondina		29,150	22,213
Netovara		130,088	121,033
Ülekantud netovara ühingu loomisel		73,900	73,900
Reservid		4,000	4,000
Eelmiste perioodide jaotamata tulem		43,132	40,939
Aruandeperioodi tulem		9,056	2,194
KOHUSTUSED JA NETOVARA KOKKU		238,465	235,613

Lisad lehekülgedel II-46 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Tulude ja kulude aruanne
(tuhandetes kroonides)

	Lisa	2008	2007 korrigeeritud
Tulud			
Tulu teenitud preemiatest		1,047	3,059
sh preemiad piirikindlustuslepingutest		1,012	3,015
tulu kõrgendatud kindlustusmaksetest		35	44
Tulu liikmemaksust	19	19,853	17,812
Edasikindlustuse maksed		-1,408	-1,408
Tulu finantsinvesteeringutelt	5	11,525	7,510
Muud äritulud	13	765	1,246
Tulud kokku		31,782	28,219
Neto esinenud kahjunõuded (- vähenemine)	16	1,417	5,379
Kulud			
Kahjukäsitluskulud		-3,402	-3,421
Sõlmimiskulud		-276	-279
Administratiivkulud		-6,474	-7,090
Muud tegevuskulud		-11,116	-9,836
Investeeringute haldamise kulud		-42	-22
Kulud kokku	14;15	-21,309	-20,647
ARUANDEPERIOODI TULEM		9,056	2,194

Lisad lehekülgedel 11-46 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Rahavoogude aruanne
(tuhandetes kroonides)

	Lisa	2008	2007 korrigeeritud
(sissetulek +, väljaminek-)			
Rahavood põhitegevusest		2,121	-1,049
Laekunud liikmemaks		19,733	17,620
Laekunud preemiad		1,182	3,389
Laekunud muud tulud		2,395	648
Makstud hüvitised		-15,977	-20,476
Laekunud regressid		9,195	10,271
Makstud väljamineva edasikindlustuse preemiad		-1,408	-1,408
Makstud edasikindlustusandjatele		-58	0
Laekunud edasikindlustusandjatelt		505	323
Laekunud edasikindlustusvõtjatelt		13	592
Laekumised edasikindlustuse puuli	21	30,860	25,207
Maksed edasikindlustuse puulist	21	-30,860	-25,207
Makstud tegevuskulud		-23,836	-20,193
Finantsinvesteeringute soetamine/lunastamine		10,376	8,185
Rahavood investeerimistegevusest		-2,352	-235
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetus	8;9	-2,352	-235
Rahavood finantseerimistegevusest		-5	-37
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	8;18	-5	-37
Rahavood kokku			
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses		842	2,163
Raha ja raha ekvivalentide muutus		-236	-1,320
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	4	606	842

Lisad lehekülgedel II-46 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Netovara muutuste aruanne
(tuhandetes kroonides)

	Ülekantud netovara ühingu loomisel	Reservid	Eelmiste perioodide jaotamata tulem	Aruande- perioodi tulem	Kokku
Netovara 31.12.2006	73,900	4,000	21,953	18,986	118,839
Eelmiste perioodide tulem	0	0	18,986	-18,986	0
Aruandeperioodi tulem	0	0	-	1,988	1,988
Perioodi tulemi korrigeerimine (Lisa I)	-	-	-	206	206
Netovara 31.12.2007	73,900	4,000	40,939	2,194	121,033
Eelmiste perioodide tulem	0	0	2,194	-2,194	0
Aruandeperioodi tulem	0	0	-	9,056	9,056
Netovara 31.12.2008	73,900	4,000	43,132	9,056	130,088

Lisad lehekülgedel II-46 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa I. Ülevaade olulisematest arvestuspõhimõtetest

Üldine informatsioon

Mittetulundusühingu Eesti Liikluskindlustuse Fond (edaspidi Fond) asutasid kindlustusandjad vastavalt liikluskindlustuse seadusele, ühing registreeriti 29. juunil 2004 ja on 1992. aastal asutatud avalik - õigusliku isiku õigusjärglane. Fondi juriidiline aadress on Mustamäe tee 44, 10621 Tallinn.

Aruande kinnitamise seisuga on Fondi liikmeteks järgmised Eestis tegutsevad kahjukindlustusseltsid: BTA Kindlustuse Eesti filiaal, Codan Kindlustuse Eesti filiaal, ERGO Kindlustuse AS, Hansa Varakindlustus AS, If Eesti Kindlustus AS, Inges Kindlustus AS, Gjensidige Baltic Eesti filiaal, QBE Insurance (Europe) Limited Eesti filiaal, Salva Kindlustus AS, Seesam Rahvusvaheline Kindlustuse AS.

Fond on liikluskindlustuse süsteemi toimimist toetavaid teenuseid osutav organisatsioon. Fond pakub kindlustuskatet tavapärasest kindlustustegevusest erinevalt:

- liikluskindlustuse seadus sätestab olukorrad, millal Fond peab lepingu sõlmima (piirikindlustus) või kahjud hüvitama (nn garantiifondi roll);
- edasikindlustuse lepingutest tulenevalt andis Fond kindlustuskatet lepinguaastatel 1996 kuni 2004.

Juhatus kinnitas raamatupidamise aruande 25. märtsil 2009.

Koostamise alused

Fondi 2008. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (edaspidi IFRS) nii nagu need on vastu võetud Euroopa Liidus. Uued jõustunud ning jõustuvad standardid on toodud Lisa I, lk 21.

Kõiki arvestuspõhimõtteid, mis on esitatud Lisas I on rakendatud täies ulatuses järjepidevalt ja tagasiulatuvalt (v.a uued rahvusvahelised finantsaruandluse standardid ja IFRIC tõlgendused).

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatavad finantsvarad.

Raamatupidamise aastaaruande koostamine kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega nõuab hinnangute ja eelduste põhjal otsuste tegemist. Tehtud otsused ja hinnangud avaldavad mõju bilansipäeva seisuga esitatud ettevõtte varadele, kohustustele, tuludele ja kuludele. Positsioonid, mille väärtuse leidmisel on kasutatud juhtkonna hinnanguid on toodud Lisas 2.

Aruanne on koostatud tuhandetes Eesti kroonides, kui ei ole märgitud teisiti.

Eelmise perioodi vigade parandus

2007 aastal olid väljaminekud Lepinguta sõidukite menetluse (LSM) infotehnoloogilise rakenduse loomiseks kajastatud perioodi kuludena, 2008 parandati viga ning rakendus võeti arvele immateriaalse varana (kasulik eluiga 36 kuud; rakenduse kasutuselevõtt alates 2008 november) korrigeerides 2007 aasta tulemit 205,733 krooni võrra.

Bilanss	31.12.2007	vigade parandus	31.12.2007 korrigeeritud
Immateriaalne põhivara	47,793	+205,733	253,526
Aruandeperioodi tulem	1,987,891	+205,733	2,193,624

Arvestus- ja esitusvaluuta

Fondi arvestus- ja esitusvaluuta on Eesti kroon.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse sularaha kassas, nõudmiseni ning soetamisel kuni 3 kuulise tähtajaga tähtajalisi hoivuseid pangas.

Välisvaluutapõhised tehingud ja kirjed

Tehingud välisvaluutas kajastatakse raamatupidamises tehingupäeval kehtinud Eesti Panga valuutakursi järgi. Aruandes on valuutapõhised varad ja kohustused ümber hinnatud bilansi kuupäeval kehtinud Eesti Panga valuutakursi järgi. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kajastatud tulude ja kulude aruandes periooditulu- ja kuluna.

Finantsvarad

Sõltuvalt finantsvarade omandamise eesmärgist klassifitseeritakse finantsvarad järgmistesse kategooriatesse vastavalt IAS 39-le:

- õiglasel väärtuses muutustega läbi tulude ja kulude aruande kajastatavad finantsvarad;
- lunastustähtajani hoitavad investeeringud;
- müügiotel finantsvara;
- laenud ja nõuded.

Finantsvaradena õiglasel väärtuses muutustega läbi tulude ja kulude aruande kajastatakse kauplemise eesmärgil (st vara on omandatud peamiselt edasimüügi või tagasiostmise eesmärgil lähitulevikus) hoitavaid finantsvarasid ja muid finantsvarasid, mis on ettevõtte poolt algsel kajastamisel nõnda määratletud. Tuletisinstrumentid kajastatakse kauplemise eesmärgil hoitavaks, kui neid ei ole kajastatud riskimaandamisinstrumentidena.

Finantsvara kajastatakse esmasel arvelevõtmisel finantsvarana õiglasel väärtuses läbi tulude ja kulude aruande:

- kui nimetatud klassifikatsioon vähendab hindamisest tulenevaid ebakõlasid
- kui õiglast väärtust hinnatakse kooskõlas dokumenteeritud riskipoliitika ja investeerimisstrateegiaga ning raporteerimine juhtkonnale toimub samadel alustel.

Siia gruppi kuuluvad finantsvarad võetakse algselt arvele nende õiglasel väärtuses (ei sisalda tehingukulusid). Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse antud kategooria

finantsvarasid nende õiglasest väärtusest (ehk turuhinnas) ning väärtuse muutusest tulenevaid kasumeid/kahjumeid kajastatakse perioodi tulude ja kulude aruandes.

Investeeringute õiglasest väärtusest on börsil noteeritud väärtuspaberite puhul nende viimane ostunoteering. Börsil noteerimata, kuid aktiivsel turul kaubeldavad aktsiad hinnatakse ümber turuhinda viimase teostatud ostutehingu hinna alusel (kui tegu on turutingimustega).

Lunastustähtajani hoitavate investeeringutena kajastatakse finantsvarasid, mis ei ole tuletisinstrumendid ja mis on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksete ja fikseeritud lunastustähtaegade, kusjuures Fond kavatseb ja on suuteline antud varasid lunastustähtajani hoidma. Lunastustähtajani hoitavaid investeeringuid võetakse esmalt arvele nende õiglasest väärtusest koos tehingukuludega ja kajastatakse seejärel nende korrigeeritud soetusmaksumuses. Korrigeeritud soetusmaksumus arvutatakse kogu finantsvara kehtivusperioodi kohta, kusjuures arvesse võetakse igasugune diskonto või preemia ning tehinguga otseselt seotud kulutused.

Laenud ja nõuded on fikseeritud maksetega finantsvarad, mis ei ole tuletisinstrumendid ning mis ei ole noteeritud aktiivsel turul. Laenud ja nõuded võetakse esmalt arvele nende õiglasest väärtusest koos tehingukuludega. Edaspidi kajastatakse laenusid ja nõudeid korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemist intressimäära. Võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused kajastatakse tulude ja kulude aruandes.

Fond ei ole aruandeperioodil klassifitseerinud ühtegi finantsvara "müügiootel finantsvaraks", samuti puudusid ettevõttel tuletisinstrumendid.

Kõik tehingud finantsvaradega kajastatakse tehingu väärtuspäeval. Finantsvarade kajastamine lõpetatakse siis, kui Fond kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolele üle varast tulenevad rahavood ning enamiku seotud riskidest ja hüvedest.

Ettemakstud kulud

Ettemakstud kuludena näidatakse tulevaste perioodide kulude ettemaksed sealhulgas Fondi poolt edasikindlustusandjatele tasutud edasikindlustuse preemia (mis Fondi tegevuse eripärast tulenevalt on lepingujärgne fikseeritud summa), mida periodiseeritakse vastavalt lepingus toodud kindlustusaastale.

Materiaalne põhivara

Põhivarana võetakse arvele rohkem kui ühe aastase kasutusajaga varad. Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et Fond saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärset mõõta. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse nende tekkimise perioodi kuludes.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast. Fondi bilansis oleva põhivara eluea pikkuseks on hinnatud 4-10 aastat.

Vara kasuliku eluea jooksul amortiseeritakse vara soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vaheline summa. Igal bilansipäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ja varadele määratud lõppväärtuste põhjendatust. Kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine.

Juhul kui põhivara kaetav väärtus (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara neto müügihind või vara kasutusväärtus) on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on materiaalse põhivara objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele..

Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Immateriaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Määratud kasuliku elueaga immateriaalsete põhivarade amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale immateriaalse põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast. Fondi bilansis oleva immateriaalse põhivara eluea pikkuseks on hinnatud 2-5 aastat.

Juhul kui immateriaalse põhivara kaetav väärtus (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara neto müügihind või vara kasutusväärtus) on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on immateriaalse põhivara objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele.

Fondi bilansis on immateriaalse põhivarana kajastatud väljaminekut andmebaasi arendamisele ja tarkvara litsentsidele .

Kapitali- ja kasutusrent

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Fondi kui rentniku kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksede miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustuse jääkväärtuse suhtes sama. Kapitalirendi tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirendi lepingute sõlmimisega otseselt kaasnevad rentniku poolt kantavad esmased otsekulutused kajastatakse renditava vara soetusmaksumuse koosseisus.

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tulude ja kulude aruandes kuluna.

Fond kui rendileandja

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muule ettevõtte bilansis kajastatavale varale. Väljarenditavat vara amortiseeritakse lähtudes ettevõttes sama tüüpi varade osas rakendatavatest amortiseerimispehmõtetest. Kasutusrendimaksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna. Kasutusrendi lepingute sõlmimisega otseselt kaasnevad esmased kulutused kajastatakse rendileandja bilansis varana (renditava varaga samal kirjel) ja amortiseeritakse kulusse rendiperioodi jooksul proportsionaalselt renditulu kajastamisega.

Finantskohustused

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, viitvõlad, ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtusest, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil kasutades sisemist intressimäära.

Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas.

Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast; või ettevõttel pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva.

Netovara

Fond kasutab oma netovara Liikluskindlustuse seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks. Vastavalt Fondi põhikirjale jagatakse Fondi lõpetamisel pärast võlausaldajate nõuete rahuldamist järele jäänud vara Fondi liikmete vahel võrdselt, kui seadus mille alusel Fond on loodud ja tegutseb ei sätesta teisiti. Fondi lõpetamine on lubatud üksnes juhul kui see on sätestatud seaduses või seaduse muudatuses, mille alusel Fond on loodud ja tegutseb.

'Ülekantud netovara ühingu loomisel' tekkis varade, õiguste ja kohustuste üleandmisel 01. oktoobril 2004.a. Eesti Liikluskindlustuse Fond (likvideerimisel) poolt MTÜ-le Eesti Liikluskindlustuse Fond. LKindIS § 67¹ lg 5 kohaselt loetakse MTÜ Eesti Liikluskindlustuse Fond avalik-õigusliku Eesti Liikluskindlustuse Fondi üldõigusjärglaseks.

Netovara kirjel 'Reservid' on kajastatud 2004. aasta tulemi arvelt moodustatud reserv piirikindlustuse kahjude katteks.

Saldeerimine

Finantsvarasid ja -kohustusi tasaarveldatakse ainult juhul, kui selleks eksisteerib lepinguline õigus ning on kavas nimetatud summad realiseerida samaaegselt või netobaasil.

Finantsvarade allahindluse vajaduse hindamine

Fond hindab igal bilansipäeval finantsvarade allahindamise vajadusele viitavaid asjaolusid. Juhul kui finantsvara väärtus on langenud siis kajastatakse muudatus läbi tulude ja kulude aruande.

Finantsvarade väärtus on muutunud, kui hindamise vajadusele viitavad objektiivsed asjaolud, mis selgusid pärast positsiooni esmast kajastamist ja need omavad usaldusväärset mõõdetavat mõju tuleviku rahavoole. Objektiivne asjaolu, mis viitab väärtuse muutusele on ettevõttele kättesaadav informatsioon nagu näiteks:

- võlgniku olulised finantsraskused;
- lepingutingimuste rikkumine, sealhulgas maksete mittetähtaegne laekumine;
- finantsvara aktiivse turu kadumine;
- muu informatsioon, mis viitab olulisele muudatusele oodatud tuleviku rahavoogudes.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud laenude ja nõuete või lõpptähtajani hoitavate väärtpaberite väärtuse muutumisest tekkinud kahju on bilansilise maksumuse ja sisemise intressimääraga diskonteeritud tuleviku rahavoogude nüüdisväärtuse vahe. Vara bilansilist maksumust vähendatakse läbi nõuete allahindluse konto ja tekkinud kahju kajastatakse tulude ja kulude aruandes

Nõuete hindamisel analüüsitakse iga nõuet eraldi, v.a kogumina käsitletavate kahjujuhtumite regressinõuete puhul. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisena. Regressi- ning kõrgendatud kindlustusmaks nõuete tuleviku rahavoogude nüüdisväärtused on leitud kasutades sisemist intressimäära vt mudeli kirjeldust lk 30.

Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded hindab juhtkond lootusetuks kui on teada asjaolud, et nende nõuete laekumist ei toimu kuna kohustatud isik on likvideerunud, pankrotimenetlus on lõpetatud ja pankrotivarast väljamakseid rohkem ei tehta, vms. Lootusetud nõuded kantakse bilansist välja ning nendega tegelemine lõpetatakse.

Kui järgnevatel aruandeperioodidel allahinnatud vara väärtus kasvab (näiteks krediidireitingu paranemine) siis esialgselt kajastatud allahindlus tühistatakse. Tühistatud allahindlus kajastatakse tulude ja kulude aruandes.

Kindlustustegevus

Fond sõlmib või on sõlminud kahesuguseid IFRS 4 definitsioonidele vastavaid kindlustuslepinguid - piirikindlustus - ja edasikindlustuslepingud. Lisaks sõlmitud kindlustuslepingutele on Fondil kindlustusportfelli ülevõtmise käigus tekkinud kohustused seltside maksejõuetusest. Garantiifondi riskid - kindlustamata ja tundmatud põhjustajad ei tulene lepingutest, mistõttu ei rakendu garantiifondiga seotud riskidele ja kohustustele IFRS 4.

Kindlustuslepingud

IFRS 4 nõuab kindlustuslepingute klassifitseerimist finantsarvestuse mõistes kindlustus- ja investeerimislepinguteks, sõltuvalt sellest kas lepinguga kaasneb märkimisväärne kindlustusriski edasiandmine. Kindlustusleping on leping, mille alusel ettevõtte võtab enda kanda kindlustusvõtja märkimisväärse kindlustusriski,

kokkuleppega kompenseerida kindlustusvõtjale määratletud ebakindlast tuleviku sündmusest (kindlustusjuhtumist) põhjustatud kahju.

Piirikindlustuse andjana sõlmib Fond klientidega lühiajalisi (maksimaalselt 12 kuud) kindlustuslepinguid, milledes on põhiliste riskidena kaetud varaga seotud kahjud ja vara hävimine, isikute vastutus või lühiajalised tervisekahjud.

Edasikindlustuse andjana on Fond sõlminud lepinguid aastatel 1996 kuni 2004.

Kõik Fondi poolt väljastatud lepingud on kindlustuslepingud.

Tulu kindlustuslepingutest

Preemiana näidatakse kindlustuslepingu järgsed saadud ja saadaolevad kindlustusmaksed. Preemiad kajastatakse lähtudes kindlustuslepingu jõustumise kuupäevast. Preemiatuluna ei kajastata ettemakseid kindlustusvõtjatelt.

Edasikindlustustegevus

Makstud edasikindlustuse preemiad ja saadud hüvitised kajastatakse tulude ja kulude aruandes ja bilansis brutomeetodil. Lepingujärgne fikseeritud preemia makstakse kord poolaastas ja summad periodiseeritakse võrdsete maksetena kogu lepinguperioodi peale.

Neto esinenud kahjunõuded

Esinenud kahjunõuetena näidatakse aruandeperioodil väljamakstud kahjud, kahjunõuete eraldiste muutus ning esitatud regressinõuete summad ning nõuete summad jääkvara realiseerimisest, millest on maha arvatud ebatõenäoliselt laekuvad nõuded ja edasikindlustusandja poolt hüvitatava osa muutus.

Edasikindlustuslepingutest tulenevate varade allahindamise vajadus määratakse kasutades sama meetodit, millega hinnatakse nõuete allahindamise vajadust. Kirjeldus on toodud peatükis "Varade allahindluse vajaduse hindamine".

Lisaks sõlmitud kindlustuslepingutest tulenevatele kahjunõuetele hüvitab Fond ülevõetud pankrotistunud ASA- ja Ühiskindlustuse kindlustuslepingute poolt tekitatud kahjusid.

Kindlustustegevus - kohustuste arvestus

Kindlustustegevusest tulenevate kohustuste arvestus on kaheetapiline. Esiteks peetakse kohustuste üle arvestust kasutades arvutusmeetodeid, mis baseeruvad rahvusvaheliselt üldtunnustatud kindlustusmatemaatilistel põhimõtetel.

Teiseks viiakse bilansipäeva seisuga läbi kohustuste piisavuse test, mis võtab arvesse jooksvaid hinnanguid lepingutest tulevate rahavoogude kohta (arvestades turul valitsevaid intressimäärasid ning inflatsiooni ja suremuse ootusi).

Ettemakstud preemiate eraldis

Ettemakstud preemiate eraldis moodustub üksiklepingute ettemakstud preemiate eraldistest ning seda arvutatakse iga kindlustuslepingu ja lisalepingu kohta eraldi brutopreemiate põhjal *pro rata temporis*¹ meetodil.

¹ Pro rata temporis - ajaliselt proportsionaalne

Rahuldamata nõuete eraldis

Rahuldamata nõuete eraldis moodustatakse enne bilansipäeva toimunud kahjujuhtumite lõplike või hinnanguliste väljaminekute katteks. Rahuldamata nõuete eraldis (RNE) koosneb:

- käsitletud, kuid väljamaksmata kahjudest;
- teadaolevatest registreeritud, kuid käsitlemata kahjudest (RBNS);
- esinenud, kuid teatamata kahjudest (IBNR);
- liikluskindlustuspensioni eraldistest (PE);
- kahjukäsitluskuludest, mis on arvatud kahjujuhtum kahjujuhtumi haaval (RBNS) ja arvestades kogu Eesti liikluskindlustuse kahjustatistikat (IBNR).

Kohustused edasikindlustuslepingutest (sh edasikindlustusandja osa eraldistes) arvatatakse seltside poolt esitatud andmete alusel kahjujuhtumite kaupa arvestades vastavate lepinguaastate vastutuse piirmäärasid. Seltsidelt kogutud andmete alusel leitud tulemus on kontrollitud pisteliselt tehniliste aruannete ja liikluskindlustuse infosüsteemis kajastatud andmetega ning vajadusel on sisse viidud täpsustused.

Kohustuste piisavuse test

Kui bilansipäeval läbi viidud kohustuste piisavuse testi tulemusena leitud väärtus on suurem kohustuste bilansilisest väärtusest, siis kajastatakse tekkiv puudujääk koheselt tulude ja kulude aruandes, hinnates esialgselt alla kapitaliseeritud väljaminekuid, äriühenduste käigus ülevõetud varasid või suurendatakse vahe võrra bilansis vastavate eraldiste ja finantskohustuste suurus. Kui testiga saadud väärtus on väiksem, kajastatakse bilansis eraldiste ja finantskohustustena nende bilansilist väärtust (vt ka lisas 12 toodud testikirjeldust).

Testides on käsitletud kindlustuslepingutest (IFRS4) tulenevaid kohustusi.

Tegevus garantiifondina

Tulu liikmemaksust

Liikmemaks, kajastatakse tuluna hetkel, kui selle laekumine on praktiliselt kindel, võttes arvesse perioodi, mille eest see on tasutud.

Liikmemaksu arvestatakse Fondi liikme poolt kogutud liikluskindlustuse maksete alusel ühtse maksumäära kaudu. Fondi liikmemaks kujuneb kahes osas: iga liikme jaoks võrdne fikseeritud makse perioodi kohta (aastatel 2008 ja 2007 50,000 krooni kuus), millele lisandub kogutud liikluskindlustuse maksete alusel ühtse määra kaudu arvestatud nn mahuosa. 2008. aastal on mahuosa suuruseks 1.17% (2007: 1.1%). Maksumäära suuruse otsustab juhatus esitatud eelarve alusel nõukogu.

Tulu kõrgendatud kindlustusmaksest

Kogutud kõrgendatud kindlustusmaksed kajastatakse preemia tuluna. Kõrgendatud kindlustusmaksed arvutatakse nende sõidukite suhtes kellel puudub kehtiv kindlustusleping. Arvutuses kasutatav maksemäär on kolmekordne vastav keskmine kindlustusmaks (2007. aastal oli kõrgendatud kindlustusmaksete kogumine tehnilistel põhjustel peatatud, projekt käivitus uuesti 2008. aasta novembrist).

Kahjunõuded ja kohustused

Fond täidab garantiifondina liikluskahju tekitanud isiku kindlustusandja kohustusi, kui kahju tekitati:

- tundmatuks jäänud sõidukiga;
- sõidukiga, mille suhtes kindlustusjuhtumi toimumise ajal ei olnud kehtivat lepingut.

Fondil on õigus kahju põhjustajalt hüvitatud summad koos käsitluskuludega tagasi saada.

Fond käsitleb ja hüvitab kannatanule juhtumeid, mis on põhjustatud sõidukiga, mille omanikuks on teatud riigiasutused, kellel ei ole seadusejärgset kohustust sõlmida kindlustuslepingut. Selliste kahjude osas esitab Fond riigile tagasinõude koos käsitluskuludega.

Tegevus puulipidajana

Puulina käsitletakse kokkulepet, mille kohaselt soovivad puuli liikmed kohustusliku liikluskindlustuse lepingutele ja Garantiifondi hüvitamiskohustustele ühist edasikindlustuse katete ning sõlmivad selleks puulipidaja vahendusel ühise edasikindlustuslepingu. Puulipidaja volitused antud kokkuleppes on liikmete nimel edasikindlustuslepingu sõlmimine ning nimetatud lepingust tulenevate kahjude menetlemisega seotud toimingute teostamine (sh edasikindlustushüvitiste taotlemine puuli liikmete nimel). Edasikindlustuse preemia maksmine toimub läbi puulipidaja, kes kogub puuli liikmetelt lepingujärgselt tasumisele kuuluvad summad ning edastab need edasikindlustusandjale. Edasikindlustushüvitiste maksmisel liigub raha otse edasikindlustusandjalt puuli liikmele.

Kuna vastavalt puuli kokkuleppele tegutseb Fond vahendajana ilma selle eest tasu saamata, siis ei teki Fondil nimetatud tegevusest nõudeid ega kohustusi.

Tulude arvestus

Tulu teenuse müügist kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist. Liikmemaksu tulu arvestus on kirjeldatud lõigus "Tegevus garantiifondina" alalõigus "Tulu liikmemaksust". Preemiatulu arvestus on kirjeldatud peatükis "Kindlustustegevus" lõigus "Tulu kindlustuslepingutest".

Intressitulu kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurust on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intressitulu kajastatakse kasutades vara sisemisest intressimäära, välja arvatud juhtudel, kui intressi laekumine on ebakindel. Sellistel juhtudel arvestatakse intressitulu kassapõhiselt.

Kohustused töövõtjate ees

Kohustused töövõtjate ees sisaldavad töölepingutest tulenevat tekkepõhist kohustust ning nimetatud tasult arvestatud sotsiaal- ja töötuskindlustusmaksu. Kohustused töövõtjate ees sisaldavad ka töölepingute ja kehtivate õigusaktide kohaselt arvestatud perioodi lõpu seisuga kasutamata puhkuse tasu eraldist koos sotsiaal- ja töötuskindlustuse maksuga.

Kulude klassifikatsioon ja arvestus

Kahjukäsitluskuludena kajastatakse otseselt konkreetsete nõuetega seonduvad kulud ja kaudsed nõuete käsitlesega seotud administratiivkulud. Otsesed kulud on näiteks tasud

ekspertidele nõuete käsitlemise eest. Kaudsed kulud on nõuete käsitlemisega seotud töötajate palgakulud, transpordi- ja sidekulud, samuti proportsionaalne osa ruumide rendi ja kontori pidamise kuludest.

Sõlmimiskuludena esitatakse piirikindlustuse lepingute sõlmimisega seotud kulud. Sellisteks on otsesed kulud, nagu agenditasud, ning kaudsed kulud, nagu palgakulud ja sidekulud, samuti proportsionaalne osa ruumide kuludest ja kantseleikuludest. Sõlmimiskulusid ei periodiseerita vaid kantakse kuludesse nende tekkimise hetkel. Tulenevalt Fondi poolt väljastatavate piirikindlustuslepingute pikkusest (maksimaalselt 12 kuud) ei ole kulude periodiseerimine oluline.

Administratiivkuludena kajastatakse üldjuhtimise ning tugiteenustega seotud kulud, samuti edasikindlustustegevusega seotud kulud. Siia kuuluvad kõik personali-, transpordi-, kantselei-, amortisatsiooni- ja muud kulud, mis ei kuulu sõlmimiskulude või nõuete käsitluskulude alla.

Muude tegevuskuludena näidatakse kulud, mida tehakse ettevõtte kui terviku huvides ja mitte seoses igapäevase kindlustus- või investeerimistegevusega, näiteks infotehnoloogia arendamise ja haldamise kulud, tasud audiitoritele, ekspertidele, õigus- ja maksukonsultantidele, maksed Finantsinspeksioonile, organisatsioonide liikmemaksud jms. Samuti näidatakse siin kahjum põhivara müügist, trahvid ja viivised.

Investeeringute haldamise kuludena näidatakse kulud, mis on seotud väärtpaberkontode haldamisega.

Üldpõhimõtte kulude jagamisel tulude ja kulude aruande kirjetele on järgmine: kulud, mida on võimalik jagada kulu kandjate alusel jagatakse vastavatele kirjetele otse. Kulud mida ei ole võimalik otse jagada, jagatakse proportsionaalselt antud valdkonnaga tegelevate töötajate arvilisele osatähtsusele või antud valdkonnaga seotud töötajate hinnangulisele tööajale.

Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruandes kajastatakse raha laekumisi ja väljamakseid, rühmitatuna vastavalt nende eesmärgile põhitegevuse, investeerimistegevuse ja finantseerimistegevuse rahavoogudeks. Rahavoogude aruanne koostatakse otsemeetodil.

Real "Laekunud preemiad" on näidatud raha laekumine piirikindlustuse müügist, mida on vähendatud vahendustasu võrra. Samuti on seal näidatud laekumised kõrgendatud kindlustusmaksetest.

Rahavoogude aruandes esitatakse investeerimistegevusega seotud laekumiste ja väljamaksete brutosummad, näidates soetamisel tehtud väljamakset müügist laekunud summadest eraldi.

Muud eraldised ja tingimuslikud kohustused

Bilansis kajastatakse eraldisena enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevaid kohustusi:

- millel on juriidiline alus,
- mis tulenevad ettevõtte senisest tegevuspraktikast,
- mis nõuavad varast loobumist,

- mille realiseerumine on tõenäoline, ja
- mille maksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta, kuid
- mille realiseerimise aeg või summa ei ole täpselt teada.

Eraldiste kajastamisel bilansis on lähtunud juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustuse rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolle. Juhul kui eraldis realiseerub pärast bilansipäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete nüüdsväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline. Eraldiste kulu kajastatakse aruandeperioodi kuludes.

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mille realiseerumine on vähetõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurus ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, on avalikustatud aruande lisades tingimuslike kohustustena.

Bilansipäevajärgsete sündmuste kajastamine

Raamatupidamise aruandes kajastuvad olulised varade ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid bilansi kuupäeva 31.detsember 2008.a. ja aruande allkirjastamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Uued rahvusvahelise finantsaruandluse standardid ning IFRIC tõlgendused

Käesoleva aruande koostamise hetkeks on välja antud uusi rahvusvahelisi finantsaruandluse standardeid ning nende tõlgendusi, mis muutuvad ettevõttele kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2008 või hiljem algavate perioodide aruannetele.

Standardid ja tõlgendused mis on kohustuslikud ja rakendatud alates 01. jaanuarist 2008:

Finantsvarade ümberklassifitseerimine - muudatused standarditesse IAS 39 "Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine" ning IFRS 7 "Avalikustatav informatsioon" ja hilisem muudatus: Finantsvarade ümberklassifitseerimine: rakenduskuupäev ja üleminekureeglid. Muudatused lubavad ettevõtetele järgmisi valikuid: (a) klassifitseerida finantsvara välja kauplemissesmärgil soetatud finantsvarade kategooriast, kui harvadel juhtudel vara ei hoita enam edasimüügi või tagasiostu eesmärgil lähitulevikus; ja (b) klassifitseerida müügiotel või kauplemissesmärgil soetatud finantsvara ümber laenude ja nõuete kategooriasse, kui ettevõttel on kavatsus ja suutlikkus finantsvara hoida lunastustähtajani (eeldusel, et vara vastab laenude ja nõuete definitsioonile). Fond ei ole aruandeperioodil rakendanud ümberklassifitseerimise valikuid, seega ei mõjuta muudatused Fondi finantsaruannet.

Standardid ja tõlgendused mis on kohustuslikud alates 01. jaanuarist 2008 kuid ei ole Fondi jaoks relevantset:

Tõlgendus IFRIC II „IFRS 2 - Tehingud kontserni ja omaaktsiatega" (rakendub 1. märtsil 2007 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Antud tõlgendus sisaldab juhiseid, mis puudutavad järgmisi teemasid: standardi IFRS 2 „Aktsiapõhine makse" rakendamine aktsiate või osadega makstavate tehingute puhul, mille sõlmivad kaks või enam seotud osapoolt; ning raamatupidamisarvestus järgmistel juhtudel: ettevõtte annab oma töötajatele õiguse omakapitaliinstrumentide omandamiseks, mida võib või

peab tagasi ostma kolmandalt osapoolelt, täitmaks oma kohustusi töötajate ees; või ettevõtte või selle omanik annab ettevõtte töötajatele õiguse omandada ettevõtte omakapitaliinstrumente, ja nende instrumentide pakkuja on ettevõtte omanik.

Standardid ja tõlgendused mis jõustuvad järgmistel perioodidel ning mida Fond ei ole ennetähtaegselt rakendanud:

Finantsinstrumentide kohta avalikustatava informatsiooni täiendamine - IFRS 7 "Finantsinstrumentid: Avalikustatav informatsioon" muudatus (kehtib 1. jaanuaril 2009 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; muudatus ei ole vastu võetud Euroopa Liidu poolt). Muudatus nõuab täiendava informatsiooni avalikustamist õiglase väärtuse mõõtmise ja likviidsusriski kohta. Ettevõtte peab avalikustama finantsinstrumentide analüüsi, kasutades kolmeastmelist õiglase väärtuse mõõtmise hierarhiat. Muudatus (a) selgitab, et kohustuste likviidsusanalüüs lepinguliste tähtaegade lõikes peab sisaldama välja antud finantsgarantiisid garantiid maksimumsummas ja varaseimas perioodis, mil garantiid võidakse sisse nõuda; ja (b) nõuab finantsderivatiivide järelejäänud lepinguliste tähtaegade avalikustamist, kui lepinguliste tähtaegade informatsioon on oluline rahavoogude ajastuse mõistmiseks. Ettevõtte peab lisaks avalikustama likviidsusriski maandamiseks hoitavate finantsvarade analüüsi lepinguliste tähtaegade lõikes, kui see informatsioon on aastaaruande kasutajatele vajalik, mõistmaks likviidsusriski olemust ja ulatust

IAS 32 ja IAS 1 muudatus - Müüdavad finantsinstrumentid ja likvideerimisel tekkivad kohustused (rakendub 1. jaanuaril 2009 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Muudatus nõuab mõningate finantsinstrumentide, mis vastavad finantskohustuste definitsioonile, klassifitseerimist omakapitaliinstrumentidena.

IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ (muudetud septembris 2007, rakendub 1. jaanuaril 2009 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). IAS 1 peamiseks muudatuseks on kasumiaruande asendamine koondkasumiaruandega, mis sisaldab ka omanikega mitteseotud, omakapitalis kajastatavaid muudatusi, näiteks müügiotel finantsvarade ümberhindlusreservi muutusi. Alternatiivina on lubatud esitada kaks aruannet: eraldi kasumiaruanne ning koondkasumiaruanne. Muudetud IAS nõuab finantsseisundi aruande (bilansi) avalikustamist ka võrreldava perioodi algsaldode kohta, juhul, kui võrdlusandmeid on korrigeeritud ümberklassifitseerimiste, arvestuspõhimõtete muutuste või vigade korrigeerimiste tõttu.

Riskimaandamisnõuetele vastavad instrumendid - muudatus standardisse IAS 39 „Finantsinstrumentid: Kajastamine ja mõõtmine“ (rakendub tagasiulatuva jõuga 1. juulil 2009 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; muudatus ei ole vastu võetud EL poolt). Muudatus selgitab kuidas teatud situatsioonides rakendada reegleid, otsustamaks kas maandatud risk või osa rahavoogudest vastab riskimaandamisnõuetele.

Muudatused IFRS-des (välja antud mais 2008). 2007.a otsustas IASB algatada igaaastase muudatuste projekti, et teha vajalikke, kuid mitte-kiireloomulisi muudatusi IFRS-desse. Muudatused sisaldavad nii sisulisi muudatusi, selgitusi kui ka terminoloogia muudatusi mitmetes standardites. Sisulised muudatused hõlmavad järgmisi valdkondi: müügiotel varaks klassifitseerimine IFRS 5 järgi, kui kontroll tütarettevõtte üle kaob; kauplemiseesmärgil hoitavate finantsinstrumentide esitamise võimalus pikaajalise varana vastavalt IAS 1-le; vastavalt IAS 16le kajastatud, varem väljarenditud varade müügi kajastamine ning kaasnevate rahavoogude klassifitseerimine vastavalt IAS 7-le rahavoogudena äritegevusest; IAS 19-s kärpe definitsiooni täpsustamine;

valitsusepoolse sihtfinantseerimisena turutingimustest madalama intressiga saadud laenu kajastamine vastavalt IAS 20-le; IAS 23 laenukulutuste definitsiooni vastavusse viimine sisemise intressimäära meetodi definitsiooniga; müügiotel tütaretevõtete kajastamise selgitamine IAS 27 ja IFRS 5 järgi; IAS 28-s ja IAS 31-s sidusettevõtete ja ühissettevõtete kohta avalikustatava informatsiooni nõuete vähendamine; IAS 36-s avalikustatava informatsiooni nõuete täiendamine; reklaamkulutuste kajastamise täpsustamine IAS 38-s; õiglasel väärtusel läbi kasumiaruande kategooria definitsiooni muutmine selle vastavusse viimiseks riskimaandamisarvestusega IAS 39-s; kinnisvarainvesteeringute kajastamine ehitusperioodil vastavalt IAS 40-le; ning piirangute vähendamine bioloogiliste varade õiglase väärtuse mõõtmisel vastavalt IAS 41-le. Täiendavad muudatused standardites IAS 8, 10, 18, 20, 29, 34, 40, 41 ja IFRS 7 sisaldavad terminoloogilisi ja redigeerimismuutusi, millel ei ole mõju (või mõju on minimaalne) raamatupidamisarvestusele. Fondi hinnangul ei mõjuta muudatused oluliselt raamatupidamise aruannet, välja arvatud:

IAS 1 “Finantsaruannete esitamine” (ja kaasnevad muudatused IAS 7-s). Standardi eelmist sõnastust, mis sätestas, et kõik kauplemiseesmärgil soetatud finantsvarad ja -kohustused tuleb klassifitseerida lühiajalisteks, on muudetud, lubamaks mõningate selliste varade või kohustuste klassifitseerimist pikaajaliseks.

IAS 36 “Varade väärtuse langus”. Muudatus nõuab täiendava info avalikustamist oluliste eelduste kohta, juhul kui raha genereeriva üksuse (või üksuste grupi) kaetav väärtus baseerub õiglasel väärtusel (miinus müügikulutused), mis on arvatud kasutades diskonteeritud rahavoogude projektsioone.

IAS 38 “Immateriaalsed varad”. Muudatus selgitab, et ettemaksu vara eest saab kajastada ainult juhul, kui ettevõtte teeb ettemakse õiguse eest saada kaupu või teenuseid. Muudetud standard täpsustab, et kulutused postimüügikataloogidele tuleb kajastada kuluna. Lisaks on standardist eemaldatud säte, et piiratud elueaga immateriaalse vara puhul on „väga harva, kui üldse võimalik“ veenvalt põhjendada sellise amortisatsioonimeetodi kasutamist, mille puhul on amortisatsioon väiksem lineaarse meetodi kohaselt arvatust.

IAS 39 “Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine”. Muudetud standard lubab liigutada instrumenti kategooriasse ja välja kategooriast „õiglasel väärtusel läbi kasumiaruande“ kui tuletisinstrument hakkab vastama või lakkab vastamast rahavoogude või netoinvesteeringu riskimaandamisinstrumendi tingimustele ning juhtudel kui finantsvarad klassifitseeritakse ümber tulenevalt kindlustusettevõtte arvestuspõhimõtte muudatusest vastavalt IFRS 4-le. Muudatus selgitab ka, et kui võlainstrumendi kajastamine õiglase väärtuse riskimaandamisinstrumendina lõpetatakse, siis tema bilansilise maksumuse ümberhindamiseks kasutatakse sisemist intressimäära, mis arvutatakse õiglase väärtuse riskimaandamisinstrumendina arvestuste lõpetamisel.

Nimetatud muudatused standardites ja nende tõlgendustes ei oma olulist mõju Fondi raamatupidamise aruandele nende esialgse kohaldamise perioodil.

Standardid ja tõlgendused mis jõustuvad järgmistel perioodidel ning mis ei ole Fondile relevantset:

IFRS 8 „Tegevussegmentid” (jõustub 1.jaanuaril 2009 või hiljem algavatele aruandeperioodidele).

IAS 23 „Laenukasutuse kulutused”(muudetud märtsis 2007, rakendub 1. jaanuaril 2009 või hiljem algavatele aruandeperioodidele).

IAS 27 „Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded” (muudetud jaanuaris 2008, rakendub 1. juulil 2009 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; muudetud standard ei ole vastu võetud EL poolt).

Omandi üleandmise tingimused ja tühistamine - IFRS 2 „Aktiäpõhine makse” muudatus (muudetud jaanuaris 2008, rakendub 1. jaanuaril 2009 või hiljem algavatele aruandeperioodidele).

IFRS 3 „Äriühendused” (muudetud jaanuaris 2008, rakendub äriühendustele omandamiskuupäevaga esimesel aruandeaastal, mis algab 1. juulil 2009 või hiljem; muudetud standard ei ole vastu võetud EL poolt).

Tõlgendus IFRIC 12 „Teenuste kontsessioonikokkulepped” (rakendus 1. jaanuaril 2008 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; tõlgendus ei ole vastu võetud EL poolt).

Tõlgendus IFRIC 13 „Kliendilojaalsusprogrammid” (rakendub 1. juulil 2008 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; EL poolt vastuvõetuna rakendub IFRIC 13 pärast 31.detsembrit 2008 algavatele aruandeperioodidele, varasem rakendamine lubatud).

IFRIC 14, IAS 19 „Kindlaksmääratud hüvitistega vara limiit, minimaalse rahastamise nõuded ja nende koostoime” (rakendus 1. jaanuaril 2008 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; EL poolt vastuvõetuna rakendub IFRIC 14 pärast 31.detsembril 2008 algavatele aruandeperioodidele, varasem rakendamine lubatud).

IFRIC 15 “Kinnisvara ehituslepingud” (rakendub 1. jaanuaril 2009 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; tõlgendus ei ole vastu võetud EL poolt

IFRIC 16 „Välismaise üksuse netoinvesteeringu riskimaandamine“ (rakendub 1. oktoobril 2008 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; tõlgendus ei ole vastu võetud EL poolt).

Tütar-, ühis- või sidusettevõttesse tehtud investeeringu soetusmaksumus –IFRS 1 ja IAS 27 muudatus (välja antud mais 2008; rakendub 1. jaanuaril 2009 või hiljem algavatele aruandeperioodidele).

IFRIC 17 „Mitterahaliste varade üleandmine omanikele“ (rakendub 1. juulil 2009 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; tõlgendus ei ole vastu võetud EL poolt).

IFRS 1 “Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Standardite esmarakendamine” (vastavalt detsembris 2008 tehtud muudatustele, rakendub standard IFRS aruannetele, mis koostatakse 1. juulil 2009 või hiljem algava perioodi kohta; muudetud standard ei ole vastu võetud EL poolt).

IFRIC 18 „Klientide poolt üleantavad varad“ (rakendub 1. juulil 2009 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; tõlgendus ei ole vastu võetud EL poolt).

Lisa 2. Juhtkonna hinnangud, mida on raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud

Raamatupidamise aastaaruande koostamine kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega nõuab hinnangute ja eelduste põhjal otsuste tegemist. Tehtud otsused ja hinnangud avaldavad mõju bilansipäeva seisuga esitatud ettevõtte varadele, kohustustele, tuludele ja kuludele. Ehkki hinnangud ja otsused põhinevad juhtkonna parimal teadmisel, võib hilisem tegelik tulemus olla teistsugune.

Positsioonid, mille väärtuse leidmisel on kasutatud juhtkonna hinnanguid	Hinnangu allikas või meetod
Kasutatud riskivaba intressimäär (Lisa 12)	EUR Sovereign spot (Euroopa Keskpank)
Piirikindlustuse tariif	Kindlustuspäeva keskmine maksumus 51.20 krooni (2007: 71.07 krooni)
Kohustused kindlustustegevusest (Lisa 11, 16, 17):	
liikluskindlustuse IBNR	Vähemalt 5 aasta kahjukolmnurkade statistika <i>run-off</i> meetodil ning eelnevate aastate keskmine hüvitise suurus
liikluskindlustuse RBNS	Juhtumipõhine
liikluskindlustuse pensionid	Annuiteetidena
– pensionisaaja tõenäoline eluiga	Eesti Statistikaameti 2007. a. elutabelite andmetel
– keskmine reaalinress	0,75% aasta kohta
kahjukäsitluskulud	15% juhtumi hinnangulisest hüvitise summast (va erandid)
Edasikindlustuse varade väärtuse hindamine (Lisa 6)	Allahindluse määr 6,13% (2007: 6,34%), arvestades edasikindlustusportfelli ajaloolisi krediidikahjumeid
Edasikindlustuse IBNR (Lisa 6)	Lähtudes seltside hinnangutest, mida korrigeeritakse kindlustuslisaga, mis tagab kindlustuskatte lisaks teatamata juhtudele ka käsitluses olevate võimalike nõuete suurenemisele
Edasikindlustuse IBNR'i kindluslisa	Kindluslisa moodustab 5% eraldiste brutomahust (2007: 5%)
Regressinõuete väärtuse hindamine (Lisa 7, tabel 7.1)	laekumise tõenäosus 63.0% (2007: 60.2%) lähtudes kogu portfelli ajalugu hõlmavast statistikast

<p>Finantsinvesteeringute klassifitseerimine ja kajastamine (Lisa 5)</p>	<p><u>Finantsvarad õiglasel väärtuses läbi tulude ja kulude aruande kajastatakse</u> rahaturu- ja likviidsusfondi osakud, ühe aastase tähtajaga võlakirjad ning võlakirjad mida soetamisel ei plaanita hoida lunastustähtajani;</p> <p><u>Lunastustähtajani hoitavate investeeringutena kajastatakse kuni ühe aastase tähtajaga võlakirjad;</u></p> <p><u>Laenukena kajastatakse tähtajalisi hoiuseid.</u></p>
<p>Kohustuste piisavuse testi aluseks olevate rahavoogude diagrammi koostamine ning testis kasutatavate riski- ja ajategurite määramine.</p>	<p>Kirjeldatud lisa 12.</p>

Allolevas tabelis on toodud varade ja kohustuste diskonteerimata rahavood, millede tähtajad on määratud kasutades juhtkonna hinnanguid. Tabelis toodud andmeid kasutatakse Lisis 12 kirjeldatud testi sisenditena.

<i>miljonites kroonides</i>	rahavoo perioodid aastates					
	kuni 1	1-5	5-10	10-20	20-30	üle 30
<i>seisuga 31.12.2008</i>						
regressi nõuded (Lisa 7, tabel 7.1)	5.6	3.0	2.2	1.5	.2	.0
edasikindlustuse vara (Lisa 6)	17.3	7.3	.0	.0	.0	.0
kohustused kindlustustegevusest (Lisa II, brutoeraldised)	45.5	31.3	9.3	7.8	6.1	10.7
<i>seisuga 31.12.2007</i>						
regressi nõuded (Lisa 7, tabel 7.1)	5.2	3.1	1.7	1.3	.9	.0
edasikindlustuse vara (Lisa 6)	16.4	8.9	.0	.0	.0	.0
kohustused kindlustustegevusest (Lisa II, brutoeraldised)	41.6	36.3	11.2	14.5	6.9	2.8

Lisa 3. Riskid ja nende juhtimine

Riskidest üldiselt

Fondi majandustegevusega seotud riske klassifitseeritakse juhtimise vajadusteks alljärgnevalt: kindlustus -, turu -, krediidi -, likviidsus -, kontsentratsiooni - ja operatsioonirisk.

Nimetatud riskiklasside definitsioonid on sealjuures:

kindlustusrisk   võimalus saada kahju kindlustuskattes defineeritud ootamatutest sündmustest (kindlustusjuhtumitest);

tururisk   võimalus saada kahju finantsturu indikaatorite muutumisest;

krediidirisk	võimalus saada kahju vastaspoole maksevõime alanemisest;
likviidsusrisk	võimalus saada kahju kohustuste õigeaegseks täitmiseks vajalike käibevahendite puudumisest;
konsentratsioonirisk	võimalus saada kahju sündmuste üheaegselt esinemisest või tagajärgede vastastikkusest võimendumisest;
operatsioonirisk	võimalus saada kahju töötajate, tegevuste/teenuste või töövahendite mittetoimimisest nende sisemise ebapädevuse ja - piisavuse tõttu või välise sündmuse mõjul.

Käesolevate definitsioonide tähenduses on:

kahju	otsene rahaline väljaminek + saamatajäänud tulu + kapitalivajaduse kasv;
tegevused/teenused	kõikvõimalikud tööprotsessid (sh. sisseostetud teenused), töötajate käitumisreeglid, tehniliste vahendite kasutamiskiisid jms;
mittetoimimine	katkestused, pettused, vara hävimine, kohustuse mittetäitmine, igasugune eesmärkide mittesaavutamine vms.

Kindlustusrisk

Fond on liikluskindlustuse garantiifond, kandes riski ainult ühest kindlustusliigist.

Fond pakub kindlustuskatet tavapärasest kindlustustegevusest erinevalt:

- liikluskindlustuse seadus sätestab olukorrad, millal Fond peab lepingu sõlmima (piirikindlustus) või kahjud hüvitama (nn garantiifondi roll);
- edasikindlustuse lepingutest tulenevalt andis Fond kindlustuskatet lepinguaastatel 1996 kuni 2004.

Liikluskindlustuse seadus sätestab kindlustusjuhtumi definitsiooni ja hüvitamisreeglid - ehk millised liiklusõnnetused on kindlustusjuhtumid ning millised ja kui suures ulatuses kahjud kuuluvad hüvitamisele. Euroopa Liitu ja Rohelise Kaardi süsteemi kuulumise kaudu aktsepteerib Eesti liikluskindlustuse süsteem (sh. ka garantiifond) kõigi süsteemi haaratud riikide vastavat regulatsiooni ja praktikat. Selle tõttu on liikluskindlustuse riskil sisuliselt piiramatut kindlustussummat. Aruandeperioodil toimunud Fondi poolt käsitletavatest juhtumitest on välismaiseid 11% ehk 1,7 (2007: 1% ehk 0,2) miljoni krooni väärtuses .

Kindlustusriski juhtimiseks kasutatakse peamiselt kolme vahendit:

- piirikindlustuse hinnapoliitika ja lepingute sõlmimise korraldus
- tuvastamise ja hüvitamise reeglid ning töökorraldus,
- edasikindlustus.

Piirikindlustuse hindade kujundamisel jälgitakse eelkõige asjaolu, et Eesti piirikindlustuse kate ei oleks nn kolmandate riikide sõidukite jaoks kõige odavam võimalus üleeuroopalise katte saamiseks. Piirikindlustuse sihtgrupiks on kolmandates riikides registreeritud sõidukid. Lepingute sõlmimisel tekib olukord, kus on praktiliselt võimatu objektiivselt allikast kontrollida kliendi poolt esitatud andmete ja dokumentide õigsust. Katte väljaandmine on korraldatud selliselt, et teenindamine toimuks eelkõige piiriületusel.

Fondis kehtivad põhjalikud sisemise kogemuse alusel välja töötatud käsitusreeglid. Töökorralduses järgitakse tavapäraseid rollide lahususe ja kollegiaalse otsustamise printsiipe.

Jooksvalt on Fondi kindlustusriskid kaetud mitteproportsionaalse edasikindlustuslepinguga alates 250 tuhandest eurost kuni 2 miljoni euronni Eesti juhtumite puhul ning piiramatult välismaiste juhtumite puhul.

Kaudselt vähendavad Fondi kindlustusriski lepinguta sõidukite kontrolli süsteem ja kahjuennetustegevus.

Kindlustusriski sensitiivsuse analüüs. Väljaminekuid kindlustusriski kattteks võib iseloomustada läbi kahe teguri - juhtumite arv ja keskmine kahju suurus. Kahjujuhtumite arvu võimaliku muudatuse ulatus on tuletatud tundmatute sõidukite poolt tekitatavate juhtumite arvu aktuaalsest trendist ning nende osakaalust kogu juhtumite arvust. Muudes segmentides on juhtumite arv stabiilne või kahanev.

tegur	väärtus	võimalik muudatus/ KASV	mõju tulemile	mõju neto- varale	mõju tulemile (neto edasi- kindlustu- sest)*	mõju netovarale (neto edasi- kindlustu- sest)*
2008 juhtumid - piirikindlustus, garantiifond (tundmatud ja kindlustamata sõidukid)						
kahjujuhtumite arv	686	10%	-17.3%	-1.2%	-17.3%	-1.2%
keskmine kahjunõue kroonides	18,397	15%	-26.0%	-1.8%	-26.0%	-1.8%
2007 juhtumid - piirikindlustus, garantiifond (tundmatud ja kindlustamata sõidukid)						
kahjujuhtumite arv	610	10%	-67.8%	-1.1%	-67.8%	-1.1%
keskmine kahjunõue kroonides	15,856	15%	-101.7%	-1.7%	-101.7%	-1.7%

* Netomõju leidmisel on eeldatud et kahjude struktuur ei muutu ning on lähtutud Fondi ajaloolisest praktikast kus nii piirikindlustusest kui ka kindlustamata ja tundmatute sõidukite poolt tekitatud kahjud ei ole ületanud Fondi vastutuse piire.

Analüüs ei hõlma vahendustegevuse kahjusid (nende kindlustustehniline mõju tulemile ja netovarale on null krooni), ülevõetud portfelli kahjusid (uusi juhtumeid baasperioodil ei esinenud) ning edasikindlustuse kahjusid (uute juhtumite kindlustustehniline mõju on samuti null krooni).

Tururisk

Fondi finantspositsiooni mõjutab intressimäärade muutumine: võlainstrumentide (100% finantsinvesteeringute portfelist ning raha ja raha ekvivalendid) hindade ja kindlustuskohustuste diskontomäärade kaudu. Fond ei ole olulisel määral avatud muudele tururiskidele, s.t muude varade, s.h valuuta, aktsiad, kinnisvara, hindade muutustele, kuna investeerimisstrateegia kohaselt ja kindlustustegevuse käigus selliste riskide suhtes vahetult positsioone ei võeta. Kindlustustegevuse käigus tekib jooksvalt euros denomineeritud nõudeid ja kohustusi ning investeerimisstrateegias sisaldub printsiip, mille kohaselt euro väärtuse muutumise võimalust riskiks ei loeta.

Tulenevalt kindlustuspensionite spetsiifilisest iseloomust ja (finantsturgude mõttes) väikesest mahust, ei ole võimalik nendest tulenevaid muid riske (Eesti tarbijahinnaindeksi muutus, hüvitisesaajate oodatav eluiga) otseselt maandada. Siinkohal rakendatakse Fondis kahte võtet: kohustusi hinnatakse konservatiivselt ((neto)diskontomäär 0.75%) ja investeerimisstrateegia ei ole agressiivne (kohustuste

duratsioon ületab varade duratsiooni). Duratsioonide olulise erinevusega kaasnevat reinvesteeringuriski mõju on väike (intressikõver on viimastel aastatel olnud väga lame või on lühiajalised intressimäärad isegi kõrgemad) ning seda riski arvestades on valitud ka kasutatav netodiskontomäär.

Investeeringute portfelli intressiriski profiil on avatud lisa 5. Kuna investeeringute duratsioon on väike, siis korrigeeritud soetusmaksumuses hinnatud varade väärtus ei erine oluliselt nende turuväärtusest.

Intressiriski sensitiivsuse analüüs on toodud lisa 12, tabel 12.3. Analüüs hõlmab kõiki intressiriskile avatud finantsvarasid ja kohustusi. Mõju netovarale on intressimäära 100 baaspunktilisel kasvamisel +2,2 (2007: 2,4) miljonit krooni ja intressimäära 100 baaspunktilisel vähenemisel -3,0 (2007: -3,1) miljonit krooni.

Krediidirisk

Fondi finantspositsioonist 92,2% on krediidiriskile avatud. Olulisemad positsioonid ja nendega seotud reeglid:

- finantsvarade portfellis on lubatud minimaalne vastaspoole krediidireiting 'investeeringukõlblik', portfelli keskmine reiting peab olema 'A';
- edasikindlustuslepingute sõlmimisel peab partnerite finantstugevuse reiting olema 'A';
- nn rohelise kaardi kahjude tagasinõuete puhul on kindlustusandja makseviivituse puhul võimalik nõue esitada vastava riigi rohelise kaardi büroole, rakendub ka süsteemi sisereeglites ette nähtud 12%-line intressimäär;
- Fondi liikmed on kindlustusandjad, kelle tegevuse jätkusuutlikkuse tagamine on teiste hulgas nii kohaliku kui ka välismaise regulaatori ja järelvalve prioriteet.

Krediidiriskile avatud finantsinstrumentide vastaspoole krediidireitingud klasside lõikes:

Moody's	31.12.2008	31.12.2007
raha ja rahaekvivalendid (Lisa 4)	606	842
Aa	0	842
Baa	606	0
finantsinvesteeringud (Lisa 5)	194,796	193,650
Aa	143,540	167,886
Baa	51,256	0
reitinguta	0	25,763
varad ja nõuded edasikindlustuslepingutest (Lisas 6,7*)	26,046	26,759
Aaa	309	10,916
Aa	9,055	2,749
A	15,858	10,202
reitinguta	824	2,892
nõuded kindlustustegevusest - reitinguta (Lisa 7*)	11,689	12,482
nõuded liikmetele jm - reitinguta (Lisa 7*)	3,617	2,299
kokku	236,754	236,032

* väljaarvatud "Tulevate perioodide kulude ettemaksud" summas 126 tuhat krooni.

Tabel väljendab maksimaalset krediidiriskile avatust.

Reitinguta nõuete (nõuded liikmetele ja kindlustustegevusest tulenevad nõuded) hulgas on regressinõuded põhjustate vastu, mille laekumise tähtaeg ning suuruse ei ole usaldusväärselt mõõdetav ning mis tulenevalt nimetatud kahtlustest on alla hinnatud 95% ulatuses. Ülejäänud nõuete vastaspooleks on kas Eesti riik või kindlustusandjad, kelle krediitkvaliteedi suhtes Fondi juhatusel kahtlused puuduvad.

Reitinguta finantsinstrumentide maksetähtaegade analüüs:

Fondi krediidiriskile avatud finantsvaradest on maksetähtaegadega otseselt seotud nõudeid 2.54% (2007: 2.6%), analüüs ei hõlma finantsinvesteeringud ning kindlustustehniliste eraldistega seotud varasid ning regressinõudeid reservilt. Finantsinvesteeringute postioonide likviidsus on toodud alalõigus 'Likviidsusrisk'. Kindlustustehniliste eraldistega seotud varade ning nõuete realiseerumistähtajad ja väärtused on otseselt seotud kohustuste realiseerumisega, mille hinnangulised diskonteerimata rahavood on toodud Lisas 2.

<i>nõude olek perioodi lõpus</i>	31.12.2008	31.12.2007
nõuded (v.a. regress- ja kõrgendatud kindlustusmakse nõuded, pankrotimenetluse vastu olevad nõuded)	4,391	4,532
maksetähtaeg saabumata	2,925	3,323
maksetähtaeg saabunud	30	642
vaidlustatud nõuded, uus tähtaeg määramata	1,436	567
kogumina alla hinnatud nõuded (regressi- ja kõrgendatud kindlustusmakse nõuded)*	1,605	1,501
nõuded	30,258	34,119
nõuete väärtus langus	-28,652	-32,619
individuaalselt alla hinnatud nõuded (pankrotimenetluses ASA Kindlustus ja Eesti Maapank; ja muud nõuded)	0	0
nõuded	2,697	2,697
nõuete väärtus langus	-2,697	-2,697
kokku	5,996	6,033

* Regressi- ja kõrgendatud kindlustusmakse (KKM) nõuete tuleviku rahavoogude nüüdisväärtused on leitud kasutades efektiivset intressimäära. Kasutatud mudeli olulised sisendid on alljärgnevad:

- portfelli kestvus 8 (2007: 10) aastat (perioodide arv rahavoogude prognoosis, lähtuvalt nõuete summast ja laekumise tempost),
- laekumise tõenäosus 63.0% (2007: 60.2%) (lähtudes ajaloolisest laekunud/mahakantud nõuete suhtest),
- portfelli majandamises kaasatud töötajate arv 5 (väheneb prognoosiperioodi jooksul 2-ni), nendega seotud kulud 446 tuhat krooni ühiku kohta, ühikukulude kasv 9.25% (2007: 402 tuhat krooni, kasv 9%)
- keskmine diskontomäär 2.76% (2007: 4.21%)(kasutatud EUR Sovereign spot (Euroopa Keskpank))

Saabumata tähtajaga nõuete puhul ei ole Fondil kahtlusi nende õigeaegse ning märgitud väärtuses laekumise suhtes.

Aruande koostamise hetkeks on seisuga 31.12.2008 üle tähtaja olnud nõuetest laekunud 83% (25 tuhat krooni), ning kogu vaidlustamata nõuetest 79% (2,328 tuhat krooni).

Aruandeperioodi jooksul on bilansist välja kantud nõudeid summas 3.1 (2007: 1) miljonit krooni, vt Lisa 7 Tabel 7.2.

Likviidsusrisk

Fondi puhul võivad likviidsusprobleemid tekkida seoses suurte kahjude väljamaksetega ning maksejõuetu kindlustusandja portfelli ülevõtmisega.

Esimesel juhul peab tavapäraselt edasikindlustusvõtja teostama kahju väljamakse enne kui tekib võimalus kätte saada edasikindlustusandja osa vastavast maksest.

Fondi aruandeperioodi lõpu kahjuportfelli hinnates on suurim võimalik ühekordne makse ca 1.1 miljonit eurot. Kuna kahju võimalik väljamakse on seotud välisriigis toimuva kohtuvaidlusega, siis on selle toimumise aega võimatu prognoosida. Sellises suurusjärgus väljamakse teostamisele peab eelnema finantsvarade portfellis mõnede positsioonide realiseerimine.

Arvestades ebakindlust kindlustuskohustuste ajastamisel, on finantsvarade portfelli koostamisel hoidutud väga pikaajalistest paigutustest, mis samas oluliselt kahandavad võimalusi teenida intressi - ja/või krediidiriski võtmise arvelt.

Maksejõuetu kindlustusandja portfelli ülevõtmise protsess on reglementeeritud kindlustustegevuse ja liikluskindlustuse seaduses ning eeldab spetsiifilise finantseerimisplaani koostamist, kus on võimalik toetuda Fondi netovarale, erakorralistele liikmemaksudele ja/või muudele allikatele.

Finantsinvesteeringute positsiooni likviidsus:

<i>lepinguline tähtaeg</i>	kogu portfelli		sh fondid *	
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
väiksem või võrdne 1 nädal	10,621	25,763	0	25,763
1 nädal kuni 180 päeva	146,673	116,479	0	0
181 kuni 360 päeva	37,502	51,408	0	0
kokku	194,796	193,650	0	25,763
keskmine päevade arv	117	130	0	2

* Hansa rahaturufond, SEB likviidsusfond

Finantsriskidest üldiselt arvestades olukorda turgudel

Hiljutine volatiilsus globaalsetel (ja Eesti) finantsturgudel on kaasa toonud reaalmajanduse languse ja ebastabiilsuse rahasüsteemis. Jätkuv globaalne likviidsuskriis, mis algas 2007.a keskel, on muuhulgas kaasa toonud kapitaliturgude vähenenud finantseerimisvalmiduse, madalama likviidsustaseme kogu pangandussektoris ning periooditi ka kõrgemad pankadevahelised laenuintressimäärad ja väga suure volatiilsuse aktsiaturgudel. Globaalsetel finantsturgudel valitsev ebakindlus on põhjustanud ka pankade pankrotte ning ülevõtmisi USA-s, Lääne-Euroopas, Venemaal ja mujal. Jätkuva finantskriisi mõju ulatust ei ole võimalik hinnata ega selle vastu ennast täielikult kaitsta.

Fondi investeeringute portfelli koosneb nõuetest krediidasutustele, millede varadest kinnisvaraga tagatud laenud moodustavad määrava osa. Intressitaseme tõus ja kinnisvarahindade langus on kaasa toonud laenuportfellide kvaliteedi languse, kuid juhtkond on veendunud deebitoride võimes oma kohustusi valitud investeerimishorisoni (maksimaalselt 1 aasta) ulatuses teenindada. Reinvesteeringute tegemisel uuendatakse informatsiooni intressi - ja krediidiriski väljavaadete kohta. Juhtkonna hinnangul on Fondi finantspositsioon turgude olukorda arvestades asjakohaselt hinnatud. Krediidikvaliteedi halvenemine võib kaasa tuua vajaduse senise investeerimisstrateegia ümberaatamiseks.

Kontsentratsioonirisk

Fondi majandustegevus on seotud ühe kindlustusliigiga, mistõttu kindlustusriski kontsentreerumist on võimatu vältida. Arengud Eesti majandusruumis, ja õigussüsteemis eriliselt, mõjutavad oluliselt väljamaksete suurust ja võimet tagasinõudeid realiseerida.

Liikluskindlustuse infosüsteemi teenuste osutamisel sõltub Fond oluliselt kahe teenusepakkuja ja üksikute töölepingu alusel kaasatud spetsialistide tegevuse tagajärgedest. Liikluskindlustuse infosüsteemi teenused on ärikriitilised kõikide liikluskindlustuse kindlustusandjate jaoks nii müügi kui ka kahjukäsitlustehingute teostamisel.

Edasikindlustusandjaid, kes on valmis ja võimelised aktsepteerima liikluskindlustuse piiramatut vastutust, on vähe. Tavapäraselt katavad 70% kuni 80% programmist kaks suuremat partnerit Swiss Re ja Munich Re.

Operatsioonirisk

Olulised operatsiooniriskid Fondi tegevuses tekivad (sulgudes kirjeldavad majandusnäitajad aruandeperioodi kohta või selle lõpu seisuga):

- kahjukäsitlustoimingutes (ca 1225 väljamakset summas 16 miljonit krooni (2007: 1250 makset, summas 20 miljonit krooni)),
- liiklusõnnetuste põhjustajate vastu esitatud tagasinõuete majandamisel (nõuete summa 30 (2007: 34) miljonit krooni),
- edasikindlustuslepingute sõlmimisel (administreeritava puuli preemia aastas ca 28 (2007: 27) miljonit krooni),
- kindlustuskohustuste hindamisel (kohustuste summa 106 (2007: 112) miljonit krooni),
- liikluskindlustuse infosüsteemi käigushoidmisel (teenindatavate ärikriitiliste tehingute väärtus ca 1.2 (2007: 1.0) miljardit krooni).

Võimalused nimetatud operatsioonide toetamiseks ja kontrollimiseks infotehnoloogiliste vahenditega, ehk inimfaktori välistamiseks, on piiratud. Fond rakendab sisekontrolli parimat praktikat kahjude ennetamiseks.

Kapitali juhtimine

Fondi omakapitalina käsitletakse varade ja kohustuste vahet (netovara). Fond kasutab oma netovara Liikluskindlustuse seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks. Nõuded kapitali suurusele on kehtestatud kindlustustegevuse ja liikluskindlustuse seadusega.

Liikluskindlustuse seadus kehtestab nõuded Fondi netovara suurusele, mis peab vastama 10 protsendile Fondi liikmete kohustusliku liikluskindlustuse tehniliste brutoeraldistesummast.

<i>tuhandetes kroonides</i>	2008	2007
10% koguturu brutoeraldistest	119,144	112,100
Fondi netovara suurus perioodi lõpus	130,088	121,033
nõude täitmine	109.2%	108.0%

Nimetatud nõuet arvestatakse majandusaasta eelarve planeerimisel kehtestatava liikmemaksumäära suuruse leidmisel. 2009 aastal on plaanitud koguda 10 protsendi nõude tagamiseks lisaliikmemaksu 0,7% liikmete poolt kogutud kindlustusmaksetest.

Kindlustustegevuse seadus kehtestab nõuded Fondi (kui kahjukindlustusandja) omavahendite struktuurile, suurusele ja normatiivile.

Nõuet omavahenditele ei kasutata Fondi sisemises juhtimises kuna tulenevalt Fondi tegevuse omapärast ei kajasta kehtestatud normatiivi alusel leitud omavahendite suurus tegelikku omavahendite vajadust.

Fond ei ole rakendanud lisaks välistele nõuetele muid sisemises juhtimisarvestuses kasutatavaid eesmärke ning reegleid.

Vastavalt Fondi põhikirjale jagatakse Fondi lõpetamisel pärast võlausaldajate nõuete rahuldamist järele jäänud vara Fondi liikmete vahel võrdselt, kui seadus mille alusel Fond on loodud ja tegutseb ei sätesta teisiti. Fondi lõpetamine on lubatud üksnes juhul kui see on sätestatud seaduses või seaduse muudatuses, mille alusel Fond on loodud ja tegutseb.

Lisa 4. Raha ja raha ekvivalendid

	31.12.2008	31.12.2007
nõudmiseni hoiused	606	842
Eesti kroon	185	505
valuutad arvestatuna Eesti kroonis	421	337
kokku	606	842

Lisa 5 . Finantsinvesteeringud

Käesolevas lisas esitatud finantsinvesteeringute portfelli struktuuri ülevaade ja vastavate keskmiste arvutused on teostatud arvestades kvalitatiivsete näitajate väärtusi tehingute kaupa vastavate perioodide lõpus. Keskmiste leidmiseks on kvalitatiivseid näitajaid kaalutud tehingu raamatupidamisväärtusega. Kuna investeeringute duratsioon on väike, siis korrigeeritud soetusmaksumuses hinnatud varade väärtus ei erine oluliselt nende turuväärtusest.

Tabel 5.1. Finantsinvesteeringute positsiooni duratsioon

<i>positsiooni tundlikkus intressimäära 1%lise muutumise suhtes</i>	kogu portfell		sh fondid*	
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
väiksem või võrdne 0.25	101,682	73,043	0	539
0.25 kuni 0.5	55,612	69,199	0	25,224
0.51 kuni 1.0	37,502	51,408	0	0
kokku	194,796	193,650	0	25,763
keskmine	0.32	0.40	0	0.33

* Fondide duratsioonid on toodud Fondivaldajate (AS SEB Pank, AS Hansapank) poolt avaldatud fondiraportites.

Tabel 5.2. Tulud finantsinvesteeringutelt

<i>finantsinvesteeringute kategooriad</i>	2008	2007
invest. õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande (kajastatud grupis esmasel arvelevõtmisel)	772	779
sh. kasum/kahjum õiglase väärtuse muutusest	519	588
intressitulu	253	192
intressitulu lunastustähtajani hoitavatelt investeeringutelt	3,118	444
intressitulu tähtajalistelt hoiustelt	7,635	6,287
kokku	11,525	7,510

Lisa 6 . Varad edasikindlustuslepingutest

	31.12.2008	31.12.2007
edasikindlustaja osa - RBNS	24,133	24,591
edasikindlustaja osa - IBNR	472	764
Kokku	24,605	25,356

Edasikindlustuslepingutega seotud varad on allahinnatud kogusummas 1,57 miljonit (2007: 1,66 miljonit; 6.34%) krooni, mis moodustab nimetatud varade kogumahu 6.13%. Allahindluse määr on leitud LKFi kogu senise edasikindlustuse tehinguajaloo baasil, kajastades lepingute lõpetamisel nii realiseeritud krediidikahjusid kui ka lõpetamise tõttu katmata jäävat kindlustusriski.

Tabel 6.1. Varad edasikindlustuslepingutest maaklerite lõikes

	31.12.2008	31.12.2007
MAI Reinsurance Brokers	11,222	11,461
AON Reinsurance Brokers	10,973	11,032
SWISS Re	2,783	2,863
MUNICH Re	732	901
kokku	25,710	26,257

Tabelis toodud edasikindlustusandjate nõuded ei sisalda eelpool nimetatud allahindlust ega ka IBNR eraldist.

Lisa 7. Nõuded kindlustustegevusest ja muud nõuded

	31.12.2008	31.12.2007
nõuded kindlustustegevusest	15,149	15,074
nõuded vahendamisest	422	1,721
nõuded liikmetele (Lisa 19)	3,124	2,089
nõuded edasikindlustusest	336	502
muud nõuded	11,267	10,761
regressi-ja kõrgend. kindlustusmaks nõuded (tabel 7.1)	11,251	10,751
muud	16	10
arveldamine Eesti Kindlustusseltside Liiduga (Lisa 19)	493	209
tulevaste perioodide kulude ettemaksud	126	39
kokku	15,768	15,322

Kuni I aastase tähtajaga nõuded väärtusega 10,8 (2007: 9,2) miljonit krooni on bilansis kajastatud maksmisele kuuluvas summas, üle I aastase tähtajaga nõuded on võetud arvele õiglases väärtuses koos tehingukuludega ja edaspidi kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses.

Tabel 7.1. Regressi- ja kõrgendatud kindlustusmakse nõuded

	31.12.2008	31.12.2007
regressinõuded reservilt	9,646	9,251
eelarvelised asutused	83	474
roheline kaart	6,051	6,338
küllastajakaitse	1,432	852
vaidlus seltsiga	2,081	1,588
regressinõuded muudest juhtumitest	1,582	1,387
nõuete summa kokku	29,823	31,526
kindlustamata sõidukite kahjud	25,860	27,071
maksejõuetute seltside kahjud	3,417	3,894
piirikindlustuse kahjud	546	561
ebatõenäoliselt laekuv osa	-28,241	-30,139
kõrgendatud kindlustusmakse nõuded	23	114
nõuete summa kokku	435	2,593
ebatõenäoliselt laekuv osa	-412	-2,479
kokku	11,251	10,751

Regressinõuded reservilt hõlmab vahendustegevusega seotud eraldiste seda osa, mis kohustatud osapool tasub Fondile peale kahjunõude väljamaksmist kannatanule. Vahendustegevuse eraldiste ja regresside muutuste mõju Fondi aruandeperioodi tulemile on null.

Regressinõuete allahindlust on testitud laekumise tõenäosuse suhtes (muutusega +/- 10%), kus laekumise tõenäosuse suurenemisel 10% võrra väheneks allahinnatud varade maht ca 2% võrra, mõju perioodi tulemile 0.6 miljonit krooni.

Tabel 7.2. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded

	31.12.2008	31.12.2007
regressinõuded (tabel 7.1)	28,241	30,139
kõrgendatud kindlustusmakse nõuded (tabel 7.1)	412	2,479
varad edasikindlustus lepingutest (Lisa 6)	1,577	1,712
ASA Kindlustus	1,102	1,102
Eesti Maapank	1,594	1,594
muud nõuded	1	1
kokku	32,926	37,028

2008. aastal laekus ebatõenäolisi nõudeid 0 (2007: 335 tuhat) krooni.

31.12.2007 seisuga ebatõenäoliseks hinnatud nõuetest on 2008 aasta jooksul lootusetuteks tunnistatud ning bilansist välja kantud regressi- ning kõrgendatud kindlustusmakse nõudeid summas 3.1 (2007: 1) miljon krooni.

Lisa 8. Immateriaalne põhivara

	kindlustuse andmebaas	maj.arvest ja dok.haldus tarkvara	tarkvara litsetsid	Immat. põhivara kokku
Seisuga 01.01.2007				
soetusmaksumus	3,601	1,003	452	5,055
akumuleeritud kulum	-3,601	-1,003	-387	-4,991
jääkväärtus	0	0	64	64
tehingud aastal 2007				
jääkväärtus 01.01.2007	0	0	64	64
perioodi kulum	0	0	-16	-16
mahakandmine	0	-950	-283	-1,233
soetamine	206	0	0	206
akumuleeritud kulum	0	950	283	1,233
jääkväärtus 31.12.2007	0	0	48	254
seisuga 31.12.2007				
soetusmaksumus	3,806	53	168	4,028
akumuleeritud kulum	-3,601	-53	-121	-3,774
jääkväärtus	206	0	48	254
tehingud aastal 2008				
jääkväärtus 01.01.2008	206	0	48	254
soetamine	2,162	0	128	2,290
perioodi kulum	-26	0	-30	-56
jääkväärtus 31.12.2008	2,342	0	146	2,488
seisuga 31.12.2008				
soetusmaksumus	5,969	53	297	6,318
akumuleeritud kulum	-3,627	-53	-150	-3,830
jääkväärtus	2,342	0	146	2,488

Investeeringud kindlustuse andmebaasi jagunevad: 1) Lepinguta sõidukite menetluse (LSM) rakendus olemasoleva süsteemi lisana summas 738,444 (projekti koguväärtus 944,177) krooni. LSM käivitus detsember 2008, eeldatav kasulik eluiga on 36 kuud; 2) liikluskindlustuse infosüsteemi ümberehitus, aruandeperioodil on investeeritud 1,423,904 krooni, projekti lõpptähtaeg on 2010. aasta ning prognoositud kogukulu 12 miljonit krooni.

Lisa 9. Materiaalne põhivara

	Mööbel	Kontori tehnik	Kapitali- rendile võetud vara	Põhivara kokku
seisuga 01.01.2007				
soetusmaksumus	2,121	702	1,281	4,104
akumuleeritud kulum	-1,902	-683	-1,239	-3,824
jääkväärtus	220	18	42	280

tehingud aastal 2007

jääkväärtus 01.01.2007	220	18	42	280
soetamine	0	29	0	29
perioodi kulum	-70	-12	1,140	1,058
lepingu lõpp, vara väljost*	0	0	-1,177	-1,177
mahakandmine	0	-487	0	-487
akumuleeritud kulum	0	487	0	487
jääkväärtus 31.12.2007	149	35	5	190
seisuga 31.12.2007				
soetusmaksumus	2,121	244	103	2,469
akumuleeritud kulum	-1,972	-209	-98	-2,279
jääkväärtus	149	35	5	190
tehingud aastal 2008				
jääkväärtus 01.01.2008	149	35	5	190
soetamine	0	61	0	61
perioodi kulum	-8	-36	-5	-49
jääkväärtus 31.12.2008	142	61	0	202
seisuga 31.12.2008				
soetusmaksumus	2,121	305	103	2,530
akumuleeritud kulum	-1,980	-244	-103	-2,328
jääkväärtus	142	61	0	202

Lisa 10. Muud finantskohustused

	31.12.2008	31.12.2007
kohustused kindlustustegevusest	224	287
kohustused hankijatele	960	946
kohustused Maksu- ja Tolliametile	546	571
töötasult arvestatud ja kinnipeetud maksud	539	567
ettevõtte tulumaks	6	2
käibemaks	1	3
kohustused töövõtjatele	643	708
väljamaksmata töötasud	0	108
puhkusereserv	643	600
muud viitvõlad	25	25
kokku	2,398	2,537

Kõik Lisas 10 nimetatud kohustused on realiseeritavad lähima 12 kuu jooksul, mistõttu võib neid lugeda lühiajalisteks kohustusteks ning nad on kajastatud bilansis maksmisele kuulavas summas.

Lisa II. Kohustused kindlustustegevusest

Eraldiste bilansiliste väärtuste muutused aruandeperioodis on toodud Tabelis II.1 ja Lisas I6.

	31.12.2008	31.12.2007
bruto eraldised	105,979	112,043
ettemakstud preemiate eraldis	44	44
rahuldamata nõuete eraldis - RBNS	52,346	52,771
rahuldamata nõuete eraldis - IBNR	15,250	15,652
kindlustuspensioni eraldis -PE	38,340	43,576
edasikindlustaja osa eraldistes	24,605	25,356
rahuldamata nõuete eraldis - RBNS	24,133	24,591
rahuldamata nõuete eraldis - IBNR	472	764
neto eraldised		
ettemakstud preemiate eraldis	44	44
rahuldamata nõuete eraldis - RBNS	28,213	28,180
rahuldamata nõuete eraldis - IBNR	14,778	14,888
kindlustuspensioni eraldis -PE	38,340	43,576
kokku neto eraldised	81,375	86,688

Tabel II.1. Kohustused kindlustustegevusest valdkondade lõikes (vt ka Lisa I6)

	eraldised seisuga 31.12.2008	RNE muutus (+) kasv	edasikindl. osa muutus (-) kasv	EPE muutus (+) kasv	muutus kokku	eraldised seisuga 31.12.2007
kindlustustegevus	52,225	-3,750	751	-1	-3,000	55,224
piirikindlustus	407	-60	0	-1	-60	467
edasikindlustus	48,847	-3,490	751	0	-2,739	51,586
maksejõuetus	2,971	-200	0	0	-200	3,171
tegevus garantiifondina	29,150	-2,313	0	0	-2,313	31,463
kindlustamata sõidukid	6,653	-1,875	0	0	-1,875	8,528
tundmatud sõidukid	12,851	-833	0	0	-833	13,684
kahjukäsitluse vahendus	9,646	396	0	0	396	9,251
neto eraldised kokku	81,375	-6,063	751	-1	-5,313	86,688

Lisa 12. Kohustuste ja varade piisavuse test

Testi eesmärk on hinnata kindlustusmatemaatiliselt arvatud kindlustusriskidest tulenevate kohustuste piisavust ning analüüsida jooksvaid hinnanguid tulevaste rahavoogude kohta arvestades turul valitsevaid intressimäärasid ja inflatsiooni ootusi. Olemasoleva kohustuste kestvusest ja tingimustest lähtudes on inflatsiooni muutumise mõju testitud ainult liikluskindlustuse pensionitest tulenevate kohustuste suhtes.

Eeltööna on:

- a) koostatud rahavoogude diagramm, sammuga 1 aasta (varade hulgast on välja jäetud põhivarad ja raha); rahavoogude diagrammi kokkuvõtte on toodud Lisas 2;
- b) diagrammi koostamisel kasutati järgmiseid hinnanguid:
tegevusest garantiifondi ja piirikindlustuse andjana tekkinud rahuldamata nõuete eraldise koosseisus olevad:
- varakahjud makstakse välja ühe aasta jooksul eraldise tegemise hetkest;
  - isikukahjud (ravikulud ja ajutine töövõimetus) periodiseeritakse 5 aasta jooksul eraldise tegemise hetkest;
  - liikluskindlustuse pensionid periodiseeritakse aastamaksena vastavalt kohustuse lõppemise aastani;
  - IBNR jagatakse perioodidele vastavalt perioodi RBNS suhtele kogu summasse.
- tegevusest edasikindlustusandajana tekkinud rahuldamata eraldiste koosseisus olevad:
- varakahjud periodiseeritakse 10 aasta peale alates kahjujuhtumi toimumise aastast;
  - pensionid periodiseeritakse aastamaksena vastavalt kohustuse lõppemise aastani edasikindlustusvõtja vastutuse piirmäära saabumise hetkest;
  - IBNR jagatakse perioodidele vastavalt perioodi RBNS suhtele kogu summasse.
- c) leitud rahavoogude puhasnüüdisväärtus (mitmeperioodilise rahavoogude diskonteerimise mudeliga). Diskonteeritud väärtused on arvatud kasutades EUR *Sovereign SPOT* tulumääradest koostatud tootlusköverat, kus üle 30 aastase lõpptähtaja määr on võrdsustatud 30 aastase määraga.
- d) kohustuste ja varade koosmõju hindamise testi jaoks on tehtud rahavoogude diagramm finantsvarade kohta, kasutades järgmiseid hinnanguid:
- nõuded (va regressinõuded) realiseeruvad ühe aasta jooksul,
  - regressinõuded on periodiseeritud 10 - aastase eeldatavale laekumisperioodile,
  - vahendustegevuse regressinõuded realiseeruvad samal perioodil kui nendega seotud kohustused,
  - investeringud laekuvad vastavalt lepingus toodud tähtajale,
  - edasikindlustuse varad realiseeruvad samal perioodil kui nendega seotud kohustused.

Rahavoogude diagrammi koostamisel on kasutatud hinnangut kus inflatsioonitegur väheneb 4.8%-lt 1.9%-ni järgneva 15 aasta jooksul. Kasutatud riskivaba rahahind on toodud tabelis I2.1.

Tabel I2.1. Riskivaba rahahind

	aastad					
	kuni 1	1-5	5-10	10-20	20-30	üle 30
Euroopa keskpank						
EUR Sovereign SPOT 31.12.2007	4.05%	4.12%	4.38%	4.61%	4.76%	4.76%
EUR Sovereign SPOT 31.12.2008	1.85%	2.68%	3.57%	3.95%	3.74%	3.74%

Tabel 12.2. Diskonteerimata rahavoogude diagramm

<i>miljonites kroonides</i>	rahavoo perioodid aastates						kokku
	kuni 1	1-5	5-10	10-20	20-30	üle 30	
varad	223.1	12.0	1.7	1.3	.7	.0	238.8
kohustused	44.2	36.3	11.2	14.5	6.9	2.8	115.9
netorahavood 31.12.2007	178.9	-24.3	-9.5	-13.2	-6.2	-2.8	122.9
varad	224.9	11.8	2.2	1.3	.3	.0	240.5
kohustused	47.9	31.3	9.3	13.9	7.8	3.0	113.0
netorahavood 31.12.2008	177.0	-19.4	-7.1	-12.5	-7.5	-3.0	127.5

Tabel 12.3. Intressiriski test

<i>miljonites kroonides</i>	bilansiline väärtus	rahavoo puhasnüüdis väärtus	Kui normaliseeritud diskonteerimisel kasutatav määr...					
			suureneb 50bp	väheneb 50bp	suureneb 100bp	väheneb 100bp	suureneb 200bp	väheneb 200bp
varad	235.2	226.9	-1.3	1.3	-2.6	2.7	-5.1	5.5
kohustused	114.6	100.8	-2.6	2.8	-5.0	5.8	-9.3	12.6
neto rahavoog 31.12.2007	120.6	126.1	1.3	-1.4	2.4	-3.1	4.2	-7.1
varad	235.2	234.2	-1.4	1.4	-2.7	2.8	-5.4	5.7
kohustused	108.4	100.6	-2.6	2.8	-4.9	5.8	-9.2	12.8
neto rahavoog 31.12.2008	126.8	133.6	1.2	-1.4	2.2	-3.0	3.8	-7.0

(bp - baaspunkti, sajandik protsenti)

Tabelites on toodud positsiooni väärtuse muutused peale vastava teguri muutmist. Bilansilise ja praeguse väärtuse erinevus tuleneb diskontomäärade erinevusest (vt selgitust lisas 3 - tururisk).

Tabel 12.4. Inflatsiooniriski test

<i>miljonites kroonides</i>	bilansiline väärtus	rahavoo puhasnüüdis väärtus	Kui aastase püsiva makse arvutamisel kasutatav inflatsioonimäär...					
			suureneb 100bp	väheneb 100bp	suureneb 200bp	väheneb 200bp	suureneb 400bp	väheneb 400bp
pensionieraldis 31.12.2007	43.6	38.1	4.4	-3.7	9.8	-6.8	24.6	-11.7
pensionieraldis 31.12.2008	38.3	34.9	4.4	-8.1	13.5	-16.5	31.9	-36.6

(bp - baaspunkti, sajandik protsenti)

Lisa 13. Muud tulud

	2008	2007
vahendustegevuse tulu	486	776
vahekohtu kulude hüvitamine seltside poolt	119	263
saadud viivised	104	115
teistele osutatud teenused	49	77
muud	7	15
kokku	765	1,246

Lisa 14. Kulud tegevusliikide lõikes

	2008	2007 korrigeeritud
tegevus piirikindlustusandjana	-494	-546
tegevus edasikindlustusandjana	-750	-875
garantiifondi tegevus	-8,692	-7,909
liikluskindlustuse infosüsteemi haldamine	-9,533	-9,416
kahjuennetustegevus	-1,107	-1,123
muu tegevus	-733	-778
kokku	-21,309	-20,647

Lisa 15. Kulud kululiikide lõikes

	2008	2007 korrigeeritud
tööjõud	-10,514	-10,917
koolitus ja üritused	-380	-475
kontori haldus	-2,151	-2,206
koostöö liikmete ja partneritega	-906	-787
infotehnoloogia arendus	-5,985	-4,928
kahjuennetus	-276	-138
muud tegevuskulud	-1,097	-1,195
kokku	-21,309	-20,647

Lisa 16. Neto esinenud kahjunõuded

Eraldiste bilansilised väärtused perioodi lõpu seisuga on toodud Lisas II.

2008	makstud edasikindl.o kahjud; regress (-)	sa makstud kahjudes	RNE muutus (+)kasv	RNE regressi muutus (-) kasv	edasikindl. osa muutus (-)kasv	EPE muutus (+) kasv	eraldiste muutus	kahjujuhtumid neto
kindlustustegevus	1,491	-344	-3,750	0	751	-1	-3,000	-1,852
piirikindlustus	86	0	-60	0	0	-1	-60	26
edasikindlustus	1,545	-344	-3,490	0	751	0	-2,739	-1,537
maksejõuetus	-141	0	-200	0	0	0	-200	-341
tegevus garantiifondina	5,978	0	-2,313	-396	0	0	-2,313	3,269
kindlustamata sõidukid	-217	0	-1,875	0	0	0	-1,875	-2,093
tundmatud sõidukid	6,195	0	-833	0	0	0	-833	5,362
kahjukäsitluse vahendus	0	0	396	-396	0	0	396	0
kokku	7,469	-344	-6,063	-396	751	-1	-5,313	1,417

2007	makstud kahjud; regress (-)	edasikindlo sa makstud kahjutes	RNE muutus (+)kasv	RNE regressi muutus (-) kasv	edasikindl. osa muutus (-)kasv	EPE muutus (+) kasv	eraldiste muutus	kahju-juhtumid neto
kindlustustegevus	3,232	-258	-7,518	0	-1,219	-55	-8,791	-5,763
piirikindlustus	7	0	-90	0	0	-55	-145	-83
edasikindlustus	1,552	-258	-4,142	0	-1,219	0	-5,361	-4,067
maksejõuetus	1,674	0	-3,286	0	0	0	-3,286	-1,613
tegevus garantiifondina	6,248	0	5,340	-447	0	0	5,340	11,142
kindlustamata sõidukid	1,095	0	939	0	0	0	939	2,034
tundmatud sõidukid	5,153	0	3,954	0	0	0	3,954	9,107
kahjukäsitluse vahendus	0	0	447	-447	0	0	447	0
kokku	9,480	-258	-2,178	-447	-1,219	-55	-3,451	5,379

Lisa 17. Kahjude kujunemine

Kahjude kujunemine analüüsib hinnanguid kahjunõude suurusele (ehk eraldisele) juhtumiaastal ning hinnanguid aruandeaastal. Esialgsed hinnangud kahjunõuetele ning käsitlemise protsessis saadud lisa informatsiooni põhjal tehtud hinnangud aruandeaastal erinevad ca 5-23% võrra bruto nõuetes ja 5-35% võrra netonõuetes.

Analüüsitud on juhtumiaastaid 2001 kuni 2008, varasemate perioodide kahjude eraldised on märgitud koondsummas. Alates aastast 2003 ei ole Fond võtnud endale kohustusi ja riske edasikindlustusest, mida kajastab ka brutoeraldiste mahtude vähenemine 50-60 tuhandelt 10-15 tuhandele.

kahjujuhtumid - neto	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	kokku
juhtumi aastal	58,021	17,694	10,413	9,131	7,105	12,914	14,647	12,335	142,261
1 aasta hiljem	69,283	26,651	12,426	9,761	7,211	15,074	15,684	-	-
2 aastat hiljem	66,846	26,600	9,111	8,562	6,227	10,553	-	-	-
3 aastat hiljem	68,121	24,890	6,490	8,343	5,471	-	-	-	-
4 aastat hiljem	66,370	23,276	6,689	8,052	-	-	-	-	-
5 aastat hiljem	64,416	23,185	6,189	-	-	-	-	-	-
6 aastat hiljem	60,842	20,326	-	-	-	-	-	-	-
7 aastat hiljem	62,816	-	-	-	-	-	-	-	-
kahjujuhtumite hinnang 31.12.2008	62,816	20,326	6,189	8,052	5,471	10,553	15,684	12,335	141,427
makstud kahjud kuni 31.12.2008	-46,283	-10,726	-5,824	-4,980	-4,758	-5,363	-9,270	-5,110	-92,314
eraldis 31.12.2008	16,533	9,601	365	3,072	713	5,190	6,414	7,225	49,113
1993-2000 eraldis 31.12.2008	-	-	-	-	-	-	-	-	32,261
netoeraldis kokku	-	-	-	-	-	-	-	-	81,375

kahjujuhtumid - bruto	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	kokku
juhtumi aastal	58,021	42,057	11,889	12,467	8,103	12,914	14,647	12,335	172,433
1 aasta hiljem	69,283	53,754	12,844	11,908	7,211	15,074	15,684	-	-
2 aastat hiljem	68,528	55,239	9,340	10,504	6,227	10,553	-	-	-
3 aastat hiljem	68,895	55,575	7,674	10,272	5,471	-	-	-	-
4 aastat hiljem	66,370	46,550	9,839	9,713	-	-	-	-	-
5 aastat hiljem	64,510	46,387	9,310	-	-	-	-	-	-
6 aastat hiljem	60,927	43,416	-	-	-	-	-	-	-
7 aastat hiljem	62,892	-	-	-	-	-	-	-	-
kahjujuhtumite hinnang 31.12.2008	62,892	43,416	9,310	9,713	5,471	10,553	15,684	12,335	169,375
makstud kahjud kuni 31.12.2008	-46,283	-27,416	-5,824	-6,434	-4,758	-5,363	-9,270	-5,110	-110,459
eraldis 31.12.2008	16,609	16,000	3,486	3,278	713	5,190	6,414	7,225	58,916
1993-2000 eraldis 31.12.2008	-	-	-	-	-	-	-	-	47,063
brutoeraldis kokku	-	-	-	-	-	-	-	-	105,979

Lisa 18. Rendilepingud

Kasutusrent

Fond rendib kasutusrendi tingimustel kontoriruumi ja sõiduautot. Aruandeperioodil on kuludes kajastatud kasutusrendimakseid summas 969 (2007: 913) tuhat krooni.

Kapitalirent

Fond rentis kapitalirendi tingimustel arvutitöökohti ja kontoritehnikat. Aruandeperioodil on kuludes kajastatud kapitalirendimakseid summas 5 (2007: 36) tuhat krooni. Arvutitöökohtade, kohtserveri ja võrguseadmete üürimiseks sõlmitud leping lõppes 2008 aasta veebruaris (vt ka Lisa 9).

maksed mittekatkestatavatest rendilepingutest	kasutusrent 31.12.2008	kasutusrent 31.12.2007
tähtajaga järgmisel aastal	528	524

Lisa 19. Tehingud seotud osapooltega

Seotud isikuteks loetakse (sulgudes vastavad tehingute aluseks olevad lepingud vms suhet reguleerivad dokumendid):

- nõukogu liikmed (nõukogu reglement)
- kindlustusseltsid (Liikluskindlustuse seadus, nõukogu otsused, edasikindlustuslepingud),
- juhtkonna liikmed (töö- ja teenistuslepingud) ning nende lähisugulased ning nendega seotud ettevõtted

Tehingud seotud osapooltega, millede puhul on olemas turg, on teostatud lähtudes tavapäraest turutingimustest, eesmärgiga tagada Fondile parim võimalik tulemus. Need tehingud, millede puhul puudub turg, on kinnitatud nõukogus.

Juhtorganid

Juhatuse liikmete lepingute alusel maksti juhatusele tasu (koos maksudega) 2008 aastal 2,269 (2007: 2,304) tuhat krooni. Nõukogu liikmetele on aruandeperioodil makstud tasu koos maksudega summas 303 (2007: 291) tuhat krooni.

Juhatuse liikmete kompensatsiooni suurus ennetähtaegse tagasikutsumise puhul on võrdne kuue kuu tasuga.

MTÜ Eesti Kindlustusseltside Liit (EKSL)

Fondi juhatuse kaks liiget Kristjan Nünemaa ja Andres Piirsalu on EKSL juhatuse liikmed. Fond ja EKSL tegutsevad teatud ühiseid ressursse kasutades, millest tekib vajadus vastavate kulude jaotamiseks kahe finantseerimisallika vahel. Aruandeperioodil on kulude jaotus põhimõtteliselt läbi viidud järgnevalt:

- tööaja kasutuse hindamine ja sellele vastavad tööjõukulud;
- ülejäänud kulude jaotamine lähtudes (rakendamise järjekorras): a) kulukandja 'päritolust', b) tööaja kasutuse (või vastavate tööjõukulude) proportsioonist, või c) võrdsest jagamisest.

2008. aastal on Fond ja EKSL omavahel arveldanud tegevuskulusid summas 1,995,644 (2007: 245,230) krooni, mis jaguneb:

- tööjõukulud 1,557,665 (2007: 10,443) krooni;
- kontori ruumide, töövahendite, töökeskkonna ning sidekulud 310,232 (2007: 198,717) krooni;
- koostöökulud liikmete ja partneritega 127,747 (2007:36,070) krooni.

Vaata ka Lisas 20 toodud kohtuvaidlust Ergo Kindlustuse AS'ga.

Tehingud ja saldod kindlustusseltsidega jagunevad järgmiselt:

	liikme- maks	vahekohtu menetluse kulud	hüvitised (miinus regressid)	muud (blanketid; maaklertasu)	2008	2007
saadud +, tasutud -						
IF Eesti Kindlustuse AS	4,318	21	-304	0	4,035	3,680
Salva Kindlustus AS	1,961	25	-512	0	1,475	1,166
QBE Insurance (Europe) Limited Eesti filiaal	1,679	9	-535	0	1,152	551
Inges Kindlustus AS	1,722	0	-84	0	1,638	2,560
ERGO Kindlustuse AS	3,712	22	-1,330	0	2,403	3,064
Seesam RK AS	1,771	10	-50	-2	1,729	1,924
Gjensidige Baltic Eesti filiaal	1,026	2	0	0	1,028	751
BTA Aprošinašanas AS Eesti filiaal	1,481	21	0	4	1,505	1,176
Codan Kindlustuse Eesti filiaal	708	0	0	0	708	600
Hansa Varakindlustuse AS	1,476	10	0	0	1,486	920
kokku	19,853	119	-2,815	2	17,159	16,392

nõuded seotud osapooltele	31.12.2008	31.12.2007
IF Eesti Kindlustus	864	709
Salva Kindlustus AS	213	220
QBE Insurance (Europe) Limited Eesti filiaal	957	120
Inges Kindlustus AS	169	159
ERGO Kindlustuse AS	239	291
Seesam RK AS	153	244
Gjensidige Baltic Eesti filiaal	79	73
BTA Aprošinašanas AS Eesti filiaal	93	130
Codan Kindlustuse Eesti filiaal	71	50
Hansa Varakindlustuse AS	131	93
MTÜ Eesti Kindlustusseltside Liit	493	209
kokku	3,461	2,299

Seotud osapooltele esitatud nõuetele ei ole tehtud allahindlusi. Fondil puudusid seisuga 31.12.2008 (ja ka 31.12.2007) kohustused seotud osapoolte ees.

Lisa 20. Tingimuslikud kohustused

Juhatuse liikmete kompensatsioon

Juhatuse liikmete kompensatsiooni suurus ennetähtaegse tagasikutsumise puhul on võrdne kuue kuu tasuga, seisuga 31.12.2008 oleks nimetatud summa suurus, koos maksudega, 1,1 (2007: 1,0) miljonit krooni.

Maksurevisjoni võimalik mõju

Fondis ei ole viimastel aastatel läbi viinud maksurevisjoni. Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni kuue aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendava maksusumma koos intressidega ning trahv. Fondi juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid mille tulemusena võiks maksurevisjoni tulemusena tekkida Fondil oluline täiendav maksusumma.

Kohtuvaidlus

Fond on esitanud hagi Harju Maakohtusse kindlustuse vaidluskomisjoni otsuse 7-1/05/79 tühistamiseks. Otsus on seotud 14.03.2004. a Lääne-Virumaal toimunud liiklusõnnetusega, kus Ergo Kindlustuse AS nõuab Fondilt 3,2 miljoni krooni (koos viivisega) suuruse kahju hüvitamist ja 126 tuhande krooni suuruse õigusabikulu hüvitamist. Kahjuhüvitist 3,2 miljonit krooni on arvestatud 31.12.2007 seisuga eraldiste arvutamisel (Lisa II). Esimene väljamakse nimetatud juhtumi arvelt on tehtud 02.01.2008, summas 800 tuhat krooni. Kohtuistung toimus 10.03.2009, 1. astme kohus teeb otsuse 24.04.2009

Lisa 21. Edasikindlustuse puulipidajana tegutsemisest tulenevad arveldused

2008. aasta edasikindlustuse puulilepingu administreerimisel on Fond edasi kandnud SIA-le MAI Insurance Brokers miinimum ja deposiitpreemiana 28 miljonit krooni. 2007. aasta puuli liikmete kogutud kindlustusmaksetelt arvestatud edasikindlustuse preemia juurdemaksed moodustavad koondsummana 2,8 miljonit krooni, mis on kantud SIA-le MAI Insurance Brokers 11.03.2008 ja 30.06.2008.

2008. aasta korrigeerimise tulemusena peavad puuliliikmed arveldama SIA MAI Insurance Brokersiga summas 208 tuhat krooni.

Lisa 22. WinCABASE litsentsileping

Rootsi ettevõttega Consulting AB Lennermark & Andersson sõlmiti 3. juulil 2008 taastusremondi normeerimistarkvara WinCABAS litsentsileping. Litsentsilepingu pikkus on kolm pluss kaks aastat ning lepinguline tasu sel perioodil on 17 miljonit krooni. Projekti finantseerivad tarkvara kasutavad remondiettevõtted ja kindlustusandjad, s.t liikluskindlustuse garantiifondi vahendeid selleks sisuliselt ei kasutata.

Sõlmitud leping annab muuhulgas LKF-ile litsentsi järgnevatele õigustele tarkvara kasutamisel:

- tarkvara kasutada;
- ainuõiguse Eesti piires tarkvara kasutajatele turustada, paigaldada, väljaõpet korraldada, jagada ja tarkvara kasutusõigustele litsentse väljastada;
- määrata tarkvarale eeltoodu kohaselt litsentsidega seotud hind.

Tulenevalt lepinguga saadud õigustest ja kohustustest on lepinguline suhe Consulting AB-ga kajastatud kasutusrendina.

Fondi kulud nimetatud tarkvara kasutamise litsentsile jäävad ca 105-110 tuhande kroonini aastas (sh 100 tuhat krooni on kindlustusandjate aastane fikseeritud tasu).

Sõltumatu auditori aruanne

MTÜ Eesti Liikuskindlustuse Fondi müügitulu vastavalt EMTAK 2008-le

EMTAK	Tegevusala	2008
65121	Kahjukindlustus	1,047
63991	Mujal liigitamata infoalane tegevus	49
		1,096